

JAARVERSLAG 2018***Inhoudsopgave***

1	CORPORATE GOVERNANCE VERKLARING.....	3
	Samenstelling van de organen op 31 december 2018	3
1.1	Raad van bestuur	3
1.2	Adviserende comités van de raad van bestuur	4
1.2.1	Corporate governance comité	4
1.2.2	Auditcomité	4
1.2.3	Vergoedingscomité	4
1.2.4	Strategisch comité	4
1.3	College van commissarissen	4
1.4	Directiecomité	5
1.5	Secretaris Generaal.....	5
1.6	Raad van bestuur	5
1.6.1	Diversiteit binnen de raad van bestuur	5
1.6.2	Wijzigingen in de samenstelling van de raad van bestuur	6
1.6.3	Duur, vervaldag van mandaten en procedure van benoeming	6
1.7	Activiteitenverslag van de raad van bestuur	7
1.7.1	Evaluatie	7
1.8	College van commissarissen	7
1.9	Belangrijke gebeurtenissen in 2018.....	8
1.10	Vergoedingscomité	9
1.11	Auditcomité	10
1.12	Corporate governance comité	11
1.13	Strategisch comité	12
1.14	Directiecomité	12
1.14.1	Wijziging van de samenstelling van het directiecomité	13
1.14.2	Diversiteit in het directiecomité	13
1.15	Gedragcode	14
1.16	Corporate Governance Charter en huishoudelijke reglementen van de raad van bestuur, van de adviserende comités van de raad van bestuur en van het directiecomité.....	14
1.17	Reglementering inzake transparantie – Kennisgevingen.....	14
1.18	Remuneratieverslag.....	14
1.18.1	Vergoeding van de leden van de raad van bestuur en van het directiecomité	14
1.19	Andere mee te delen informatie krachtens artikel 96 van het wetboek van vennootschappen en artikel 34 van het koninklijk besluit van 14 november 2007 betreffende de verplichtingen van emittenten van financiële instrumenten die zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt.....	21
2	AANDEELHOUDERSSTRUCTUUR OP DE AFSLUITINGSDATUM.....	22
3	ANDERE ACTIVITEITEN IN 2018.....	23
4	VOORNAAMSTE GEBEURTENISSEN DIE ZICH HEBBEN VOORGEDAAN NA DE SLUITING VAN HET BOEKJAAR.....	25
5	BIJZONDERE OPDRACHTEN VAN DE COMMISSARISSEN IN DE LOOP VAN HET BOEKJAAR	25
6	STRUCTUUR VAN DE GROEP.....	26
7	TOELICHTING BIJ DE JAARREKENING.....	27
7.1	Balans.....	27

7.1.1	Vaste activa	27
7.1.2	Vlottende activa	27
7.1.3	Eigen vermogen	27
7.1.4	Voorzieningen	28
7.1.5	Schulden	28
7.2	Resultatenrekening.....	30
7.2.1	Bedrijfsopbrengsten	30
7.2.2	Bedrijfskosten	31
7.2.3	Voorzieningen voor risico's en kosten	31
7.2.4	Financieel resultaat	31
7.2.5	Belastingen	31
7.2.6	Winstverdeling	32
8	BIJKOMENDE INFORMATIE	32
8.1	KENMERKEN VAN DE SYSTEMEN VOOR INTERNE CONTROLE EN RISICOBEBEER	32
8.1.1	Controleomgeving	32
8.1.2	Risicobeoordeling	34
8.1.3	Controleactiviteiten	35
8.1.4	Informatie en communicatie	36
8.1.5	Monitoring	36
8.2	RISICO'S EN ONZEKERHEDEN WAARMEE HET BEDRIJF WORDT GECONFRONTEERD.....	37
8.2.1	Reglementaire risico's en inkomstenrisico's	37
8.2.2	Operationele risico's	39
8.2.3	Financiële risico's	41
8.2.4	Omgevingsfactoren	42
8.3	Regelgevend kader in België.....	43
8.3.1	Federale wetgeving	43
8.3.2	Gewestelijke wetgeving	44
8.3.3	Regelgevende instanties	44
8.4	Tariefbepaling	44
9	ONDERZOEK EN ONTWIKKELING	47
10	BIJKANTOREN	48
11	JAARREKENING	48
12	VERSLAG VAN HET COLLEGE VAN COMMISSARISSEN	48

1 CORPORATE GOVERNANCE VERKLARING

Elia voldoet aan specifieke verplichtingen betreffende transparantie, neutraliteit en niet-discriminatie ten opzichte van al haar stakeholders.

De corporate governance bij Elia steunt op twee pijlers:

- de corporate governance code 2009¹ die Elia als haar referentiecode heeft aangenomen;
- de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en het koninklijk besluit van 3 mei 1999 betreffende het beheer van het elektriciteitstransmissienet die van toepassing zijn op Elia als transmissienetbeheerder.

Samenstelling van de organen op 31 december 2018

1.1 Raad van bestuur

VOORZITTER

- Bernard Gustin, onafhankelijk bestuurder

VICEVOORZITTERS²

- Claude Grégoire, bestuurder benoemd op voorstel van Publi-T
- Geert Versnick, bestuurder benoemd op voorstel van Publi-T

BESTUURDERS

- Michel Allé, onafhankelijk bestuurder
- Luc De Temmerman, onafhankelijk bestuurder
- Frank Donck, onafhankelijk bestuurder
- Cécile Flandre, bestuurder benoemd op voorstel van Publi-T
- Claude Grégoire, bestuurder benoemd op voorstel van Publi-T
- Bernard Gustin, onafhankelijk bestuurder
- Philip Heylen, bestuurder benoemd op voorstel van Publi-T
- Luc Hujoel, bestuurder benoemd op voorstel van Publi-T
- Roberte Kesteman, onafhankelijk bestuurder
- Jane Murphy, onafhankelijk bestuurder
- Dominique Offergeld, bestuurder benoemd op voorstel van Publi-T
- Rudy Provoost, bestuurder benoemd op voorstel van Publi-T
- Saskia Van Uffelen, onafhankelijk bestuurder
- Geert Versnick, bestuurder benoemd op voorstel van Publi-T

VERTEGENWOORDIGSTER VAN DE FEDERALE REGERING MET EEN ADVISERENDE STEM

- Nele Roobrouck

¹ De corporate governance code is beschikbaar op de website van de Commissie Corporate Governance (www.corporategovernancecommittee.be).

² Claude Grégoire en Geert Versnick werden als vicevoorzitters benoemd vanaf 22 maart 2018.

1.2 Adviserende comités van de raad van bestuur

1.2.1 Corporate governance comité³

- Luc Hujoel, voorzitter
- Luc De Temmerman
- Frank Donck
- Philip Heylen
- Jane Murphy

1.2.2 Auditcomité⁴

- Michel Allé, voorzitter
- Frank Donck
- Roberte Kesteman
- Dominique Offergeld
- Rudy Provoost

1.2.3 Vergoedingscomité⁵

- Luc De Temmerman, voorzitter
- Philip Heylen
- Roberte Kesteman
- Dominique Offergeld
- Saskia Van Uffelen

1.2.4 Strategisch comité⁶

- Rudy Provoost, voorzitter
- Claude Grégoire
- Bernard Gustin
- Luc Hujoel
- Geert Versnick
- Michel Allé, permanente gast

1.3 College van commissarissen

- KPMG Bedrijfsrevisoren burg. cvba, vertegenwoordigd door Alexis Palm.
- Ernst & Young Bedrijfsrevisoren burg. cvba, vertegenwoordigd door Patrick Rottiers.

³ Saskia Van Uffelen was lid van het corporate governance comité tot 22 maart 2018. Luc De Temmerman werd benoemd als lid van het corporate governance comité vanaf 22 maart 2018.

⁴ Michel Allé, voorzitter ad interim van het auditcomité, werd benoemd als voorzitter van het auditcomité vanaf maart 2018. Luc De Temmerman en Geert Versnick waren leden van het auditcomité tot 22 maart 2018. Roberte Kesteman en Rudy Provoost werden benoemd als lid van het auditcomité vanaf 22 maart 2018.

⁵ Claude Grégoire was lid van het remuneratiecomité tot 22 maart 2018. Philip Heylen, Roberte Kesteman en Dominique Offergeld werden benoemd als leden van het remuneratiecomité vanaf 22 maart 2018.

⁶ Het strategisch comité werd samengesteld door de buitengewone algemene vergadering van 15 maart 2018. De leden van het strategisch comité werden vanaf die datum benoemd.

1.4 Directiecomité

- Chris Peeters, voorzitter en Chief Executive Officer
- Markus Berger, Chief Infrastructure Officer
- Patrick De Leener, Chief Customers, Market & System Officer
- Frédéric Dunon, Chief Assets Officer
- Pascale Fonck, Chief Officer External Relations
- Peter Michiels, Chief Human Resources & Internal Communication Officer
- Ilse Tant, Chief Community Relations Officer
- Catherine Vandenborre, Chief Financial Officer

1.5 Secretaris Generaal

- Aude Gaudy

1.6 Raad van bestuur

De raden van bestuur van Elia System Operator en van Elia Asset zijn elk samengesteld uit 14 leden die geen uitvoerende functie vervullen bij Elia System Operator noch bij Elia Asset.

Dezelfde bestuurders zetelen in de raden van bestuur van beide vennootschappen.

De helft van de bestuurders zijn onafhankelijke bestuurders die voldoen aan de voorwaarden zoals omschreven in artikel 526ter van het Wetboek van vennootschappen, in artikel 2, 30 van de wet van 29 april 1999 met betrekking tot de organisatie van de elektriciteitsmarkt en in de statuten. Zij hebben een gunstig eensluidend advies over hun onafhankelijkheid ontvangen van de CREG. De andere helft van de bestuurders zijn niet-onafhankelijke bestuurders, benoemd door de algemene vergadering op voorstel van Publi-T, op grond van de huidige samenstelling van het aandeelhouderschap.

Overeenkomstig de wettelijke en statutaire bepalingen, worden de raden van bestuur van Elia System Operator en Elia Asset ondersteund door vier comités: het corporate governance comité, het auditcomité, het vergoedingscomité en het strategisch comité, waarvan de samenstelling identiek is voor Elia System Operator en Elia Asset. De raden van bestuur zien erop toe dat deze comités efficiënt werken.

1.6.1 Diversiteit binnen de raad van bestuur

Aantal personen in de raad van bestuur van Elia System Operator en van Elia Asset op 31 december 2018	eenheid	2018
Mannen	35 - 55 jaar	3
	≥ 55 jaar	6
Vrouwen	35 - 55 jaar	2
	≥ 55 jaar	3

Overeenkomstig de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, bepalen het Wetboek van vennootschappen en de statuten van Elia System Operator en Elia Asset dat de raad van bestuur bestaat uit minstens één derde (1/3) leden van het andere geslacht. Deze regel van één derde (1/3) wordt op evenredige wijze toegepast op de onafhankelijke bestuurders en de niet-onafhankelijke bestuurders.

Bovendien, in overeenstemming met de corporate governance code 2009, het Huishoudelijk Reglement van de raad van bestuur en de Wet van 3 september 2017 betreffende de bekendmaking van niet-financiële informatie en informatie inzake diversiteit door bepaalde grote vennootschappen en groepen,

is de samenstelling van de raad van bestuur gebaseerd op genderdiversiteit en diversiteit in het algemeen, evenals op de complementariteit van vaardigheden, ervaringen en kennis. Bij de zoektocht naar en benoeming van nieuwe bestuurders wordt bijzondere aandacht besteed aan diversiteitsparameters in termen van leeftijd, geslacht en complementariteit.

1.6.2 Wijzigingen in de samenstelling van de raad van bestuur

De samenstelling van de raad van bestuur werd in 2018 niet gewijzigd.

1.6.3 Duur, vervaldag van mandaten en procedure van benoeming

De bestuurders van Elia System Operator en van Elia Asset worden (her)benoemd voor een duur van 6 jaar.

De mandaten van alle bestuurders verstrijken na afloop van de gewone algemene vergadering van Elia System Operator en van Elia Asset van 2023 met betrekking tot het boekjaar afgesloten op 31 december 2022, met uitzondering van de bestuurders die hieronder worden vermeld, voor wie de vervaldatum van het mandaat verschillend is.

De mandaten van Luc De Temmerman, Frank Donck, Luc Hujoel, Saskia Van Uffelen en Geert Versnick als bestuurders van Elia System Operator en van Elia Asset verstrijken na afloop van de gewone algemene vergadering van deze vennootschappen van 2020 met betrekking tot het boekjaar afgesloten op 31 december 2019.

Het mandaat van Michel Allé als onafhankelijke bestuurder van Elia System Operator en van Elia Asset verstrijkt na afloop van de gewone algemene vergadering van deze vennootschappen van 2022 met betrekking tot het boekjaar afgesloten op vrijdag 31 december 2021.

De termijn van zes jaar van het mandaat van de bestuurders, die afwijkt van de termijn van vier jaar die wordt aanbevolen door de corporate governance code, is gerechtvaardigd wegens de specifieke kenmerken en de technische, financiële en juridische complexiteit die eigen zijn aan de taken van de transmissienetbeheerder en die een langere ervaring in deze materie vereisen.

Ter herinnering, er gelden specifieke corporate governance voorschriften voor de benoeming van de onafhankelijke en niet-onafhankelijke bestuurders van de raden van bestuur van Elia System Operator en Elia Asset, alsook voor de samenstelling en werking van hun comités. Deze bepalingen zijn vastgesteld door de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en de statuten van deze vennootschappen.

De wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt heeft aan het corporate governance comité een belangrijke taak gegeven bij het voorstellen van onafhankelijke kandidaat-bestuurders. Zij worden benoemd op basis van een door het corporate governance comité opgestelde lijst van kandidaten. Het comité onderzoekt het up-to-date curriculum vitae van elke kandidaat en hun verklaring op eer inzake de onafhankelijkheidscriteria vereist door de wettelijke en statutaire bepalingen die op Elia van toepassing zijn. De algemene vergadering benoemt vervolgens de onafhankelijke bestuurders. Deze benoemingen worden voorgelegd aan de CREG, die eensluidend advies moet uitbrengen over de onafhankelijkheid van elke onafhankelijke bestuurder. Er wordt een soortgelijke procedure toegepast in het geval er een mandaat van onafhankelijk bestuurder zou openvallen in de loop van het mandaat en de raad van bestuur één van de door het corporate governance comité voorgestelde kandidaten zou coöpteren.

Het corporate governance comité oefent dus de functies van een benoemingscomité uit voor de benoeming van de onafhankelijke bestuurders. Wat de benoeming van de niet-onafhankelijke bestuurders betreft, is er geen benoemingscomité dat aanbevelingen formuleert aan de raad van bestuur. Deze situatie wijkt dus af van de voorschriften van de corporate governance code. Deze afwijking wordt verantwoord doordat de raad van bestuur in de mate van het mogelijke steeds tracht een consensus te bereiken. Meer nog, geen enkele

belangrijke beslissing kan worden genomen zonder een meerderheid te bereiken binnen de groep van onafhankelijke bestuurders en de groep van niet-onafhankelijke bestuurders.

1.7 Activiteitenverslag van de raad van bestuur

De raad van bestuur oefent ten minste de volgende (niet-exhaustief opgesomde) bevoegdheden uit:

- hij bepaalt het algemeen, financieel en dividendbeleid van de vennootschap, alsook de waarden en de strategie van de vennootschap; bij het omzetten van de waarden en strategieën in de voornaamste beleidslijnen houdt de raad van bestuur rekening met de maatschappelijke verantwoordelijkheid van de onderneming ('corporate social responsibility'), met genderdiversiteit en met diversiteit in het algemeen;
- hij oefent de bevoegdheden uit die hem worden toegekend door of krachtens het Wetboek van vennootschappen, door de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en door de statuten;
- hij stelt alle handelingen die nuttig of noodzakelijk zijn om het maatschappelijk doel te verwezenlijken, met uitzondering van de bevoegdheden die door de wet of door de statuten aan de algemene vergadering zijn voorbehouden;
- hij oefent toezicht uit. In dit kader oefent hij onder meer algemene controle uit op het directiecomité met inachtneming van de wettelijke beperkingen op het vlak van de toegang tot de commerciële en andere vertrouwelijke gegevens betreffende de netgebruikers en de verwerking ervan, in het kader van dit toezicht waakt hij eveneens over de manier waarop de activiteit van de onderneming gevoerd wordt en zich ontwikkelt om zo na te gaan of de vennootschap correct beheerd wordt. Bovendien monitort en evalueert hij de efficiëntie van de adviserende comités van de raad en de manier waarop de activiteit verloopt.

In 2018 vergaderde de raad van bestuur van Elia System Operator negen keer en de raad van bestuur van Elia Asset acht keer. De raad van bestuur boog zich met name over de strategische dossiers (vooral het dossier rond het verwerven van een bijkomende participatie van 20% in Eurogrid International CVBA, de holdingmaatschappij van de Duitse TNB 50Hertz Transmission GmbH), de financiële en regulatoire situatie van de vennootschap en haar dochterondernemingen en de evolutie van grote investeringsprojecten.

Indien een lid niet aanwezig kan zijn, laat hij zich in het algemeen vertegenwoordigen. Overeenkomstig artikel 19.4 van de statuten van Elia System Operator en artikel 18.4 van de statuten van Elia Asset kan een lid dat belet of afwezig is aan een ander lid van de raad schriftelijk volmacht geven om hem op een bepaalde vergadering van de raad van bestuur te vertegenwoordigen en er in zijn plaats te stemmen. Geen enkele volmachthouder mag echter meer dan twee bestuurders vertegenwoordigen.

1.7.1 Evaluatie

De evaluatieprocedure van de raad van bestuur werd uitgevoerd in overeenstemming met bepaling 4 van de Corporate Governance Code die de vennootschap heeft aanvaard als haar referentiecode.

Naar aanleiding van de nieuwe methode voor de evaluatie van de werking van de raad van bestuur (met inbegrip van een evaluatie van de globale bijdrage van de bestuurders) die van zijn comités, alsook van de interactie tussen de raad van bestuur en het directiecomité, die goedgekeurd werd op 27 september 2018, wordt deze evaluatie bij Elia System Operator uitgevoerd aan de hand van een transparante en periodieke procedure waarbij de bestuurders een evaluatievragenlijst invullen, gevolgd door een individueel gesprek met de voorzitter van de raad van bestuur en de voorzitter van het corporate governance comité. De resultaten worden besproken door de raad van bestuur en zo nodig worden de gepaste maatregelen genomen in de gebieden die kunnen verbeteren. Elia heeft eind 2018 een evaluatie van de werking van de raad van bestuur georganiseerd. De resultaten van deze evaluatie zullen begin 2019 besproken worden.

1.8 College van commissarissen

De gewone algemene vergadering van Elia System Operator en van Elia Asset heeft op 16 mei 2017 Ernst

& Young Bedrijfsrevisoren burg. cvba en KPMG Bedrijfsrevisoren burg. cvba herbenoemd als commissarissen van deze vennootschappen en dit voor een periode van drie jaar. Hun mandaat verstrijkt na afloop van de gewone algemene vergadering van Elia System Operator en van Elia Asset van 2020 met betrekking tot het boekjaar afgesloten op 31 december 2019.

Ernst & Young Bedrijfsrevisoren burg. cvba werd voor de uitoefening van dit mandaat vertegenwoordigd door Patrick Rottiers.

KPMG Bedrijfsrevisoren burg. cvba werd voor de uitoefening van dit mandaat vertegenwoordigd door Alexis Palm.

1.9 Belangrijke gebeurtenissen in 2018

OPRICHTING VAN EEN AD HOC RAADGEVEND COMITÉ

De raad van bestuur heeft de oprichting goedgekeurd van een ad hoc raadgevend comité in overeenstemming met artikel 522 van het wetboek van vennootschappen. Het doel van het ad hoc raadgevend comité was de raad van bestuur en het directiecomité bij te staan in het uitoefenen van het voorkeurrecht van Elia System Operator om een bijkomende participatie van 20% te verwerven in Eurogrid International CVBA, de holdingmaatschappij van de Duitse TNB, 50Hertz Transmission GmbH. Dankzij deze transactie heeft Elia nu 80% van Eurogrid International CVBA in handen.

Het ad hoc raadgevend comité bestond uit Bernard Gustin (voorzitter), Michel Allé, Luc Hujuel, Roberte Kesteman en Geert Versnick.

STATUTENWIJZIGINGEN NAAR AANLEIDING VAN DE VASTSTELLING VAN DE KAPITAALVERHOOGING VOORBEHOUDEN AAN HET PERSONEEL

De buitengewone algemene vergadering van Elia System Operator van 15 mei 2018 heeft het voorstel tot kapitaalverhoging voorbehouden aan het personeel van de vennootschap en van haar Belgische dochtervennootschappen goedgekeurd.

Deze kapitaalverhoging werd in twee delen uitgevoerd, met name in december 2018 en in maart 2019, voor een totaal maximumbedrag van 6 miljoen € (maximaal 5.300.000 € in 2018 en maximaal 700.000 € in 2019), door de uitgifte van nieuwe aandelen van categorie B, met opheffing van het voorkeurrecht van de bestaande aandeelhouders ten gunste van de personeelsleden van de vennootschap en van haar Belgische dochtervennootschappen, in voorkomend geval onder de fractiewaarde van de bestaande aandelen van dezelfde categorie.

De buitengewone algemene vergadering heeft beslist om voor de kapitaalverhoging van 2018 de uitgifteprijs vast te stellen op een bedrag gelijk aan het gemiddelde van de slotkoersen van de laatste dertig kalenderdagen voorafgaand aan 25 oktober 2018, verminderd met 16,66 %.

De kapitaalverhoging 2018 werd verwezenlijkt ten belope van een totaal bedrag (inclusief uitgiftepremie) van 5.295.971,16 €. Er werden 114.039 aandelen van categorie B van Elia System Operator uitgegeven.

Als gevolg van de kapitaalverhoging 2018 werden de artikelen 4.1 en 4.2 van de statuten van Elia System Operator met betrekking tot het maatschappelijk kapitaal en het aantal aandelen op 20 december 2018 gewijzigd.

De recentste versie van de statuten van Elia System Operator is integraal beschikbaar op de website van de vennootschap (www.eliagroup.eu, onder 'Investor relations' en www.elia.be, onder 'Elia', 'Corporate Governance', 'Documenten').

OPRICHTING VAN EEN STRATEGISCH COMITÉ

De buitengewone algemene vergadering van Elia System Operator en Elia Asset van 15 mei 2018 heeft het voorstel met betrekking tot het oprichten van een strategisch comité goedgekeurd.

Het strategisch comité heeft een raadgevende rol en is verantwoordelijk voor het formuleren van aanbevelingen op het vlak van de strategie aan de raad van bestuur.

Het comité is verantwoordelijk voor:

- het identificeren en onderzoeken van de marktevoluties en contextuele factoren die op middellange en lange termijn een invloed kunnen uitoefenen op de strategische koers van Elia groep en op de daaraan verbonden strategische keuzes en prioriteiten;
- het voorbereiden en onderhouden van de dialoog over de belangrijkste onderwerpen en de daaraan verbonden opties en scenario's die relevant zijn voor de strategie van Elia groep op middellange en lange termijn;
- het ontwikkelen en indienen van voorstellen betreffende de essentiële strategische keuzes en prioriteiten die bepalend zijn voor Elia groep in de toekomst op middellange en lange termijn.

De leden van het strategisch comité ontvangen geen vergoeding, behalve de voorzitter, die vergoed wordt op dezelfde manier als de voorzitters van de andere raadgevende comités van de raad van bestuur.

Als gevolg van de oprichting van het strategisch comité werd een nieuw artikel 16bis toegevoegd aan de statuten van Elia System Operator.

De recentste versie van de statuten van Elia System Operator is integraal beschikbaar op de website van het bedrijf (www.elia.be, onder 'Elia', 'Corporate Governance', 'Documenten').

1.10 Vergoedingscomité

Naast zijn gebruikelijke bevoegdheden ter ondersteuning van de raad van bestuur heeft het vergoedingscomité krachtens artikel 526quater van het Wetboek van vennootschappen, de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en de statuten eveneens de taak om aan de raad van bestuur aanbevelingen te formuleren over het remuneratiebeleid en de individuele remuneratie van de leden van het directiecomité en de bestuurders. Daarnaast stelt het vergoedingscomité een remuneratieverslag op dat door het comité wordt toegelicht op de gewone algemene vergadering.

Het vergoedingscomité van Elia System Operator is zes keer bijeengekomen in 2018⁷. Het vergoedingscomité van Elia Asset is vijf keer bijeengekomen in 2018.

Eenmaal per jaar evalueert de vennootschap haar kaderpersoneel in overeenstemming met haar performancemanagementbeleid. Dit beleid is ook van toepassing op de leden van het directiecomité. Op deze manier evalueert het vergoedingscomité de leden van het directiecomité op basis van een aantal kwantitatieve en kwalitatieve collectieve en individuele doelstellingen, eveneens rekening houdend met de feedback van de interne en externe stakeholders.

Het dient aangestipt dat het variabele gedeelte van de vergoedingen van het directiecomité werd aangepast om rekening te houden met de invoering van de meerjarentarieven. Het gevolg hiervan is dat het remuneratiebeleid voor de leden van het directiecomité sinds 2008 onder andere een jaarlijkse variabele vergoeding en een deelneming op lange termijn omvat, gespreid over de duur van de meerjarige regelgeving. De jaarlijkse variabele vergoeding in verband met de strategie van Elia groep bestaat uit twee delen: de realisatie van kwantitatieve collectieve doelstellingen en de persoonlijke prestaties, waaronder de voortgang in collectieve infrastructuurprojecten, veiligheid en AIT ('Average Interruption Time' - gemiddelde tijd van onderbreking van de elektriciteitsvoorziening)⁸.

Het vergoedingscomité heeft ook het voorstel van collectieve doelstellingen voor het directiecomité voor het jaar 2018 goedgekeurd. Bovendien heeft het vergoedingscomité het remuneratieverslag, dat deel uitmaakt van het jaarverslag betreffende het jaar 2017 goedgekeurd en heeft het een positief advies geformuleerd over de kapitaalverhoging ten behoeve van het personeel. Voorts is het vergoedingscomité een denkoefening begonnen over de leidende beginselen van het vergoedingsbeleid van de kaderleden van de groep. Dit zal worden voortgezet in 2019.

⁷ Waarvan één vergadering voor notaris om de kapitaalverhoging voorbehouden aan het personeel vast te stellen.

⁸ Leveringsbetrouwbaarheidsindicator: aantal minuten per consument per jaar.

1.11 Auditcomité

Naast zijn gebruikelijke bevoegdheden ter ondersteuning van de raad van bestuur heeft het auditcomité, krachtens artikel 526bis van het Wetboek van vennootschappen, de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en de statuten, met name de volgende taken:

- de rekeningen onderzoeken en de budgetten controleren;
- het proces van financiële verslaggeving opvolgen;
- de doeltreffendheid van de systemen voor interne controle en risicobeheer van de vennootschap nagaan;
- de interne audits en hun doeltreffendheid opvolgen;
- de wettelijke controle van de jaarrekeningen opvolgen;
- de onafhankelijkheid van de commissarissen beoordelen en nagaan;
- voorstellen formuleren aan de raad van bestuur voor de benoeming en herverkiezing van de commissarissen en de voorwaarden van hun aanstelling;
- in voorkomend geval een onderzoek instellen naar de kwesties die aanleiding geven tot het ontslag van de commissarissen en aanbevelingen formuleren voor acties die in dit verband vereist zijn;
- de aard en de reikwijdte nagaan van de niet-auditdiensten die de commissarissen verstrekken;
- de doeltreffendheid van de externe auditprocessen nagaan.

Krachtens artikel 96, §1,9° van het Wetboek van vennootschappen en de statuten moet dit verslag de verantwoording bevatten van de onafhankelijkheid en van de deskundigheid op het gebied van boekhouding en audit van ten minste één lid van het auditcomité. Het huishoudelijk reglement van het auditcomité bepaalt in dit opzicht dat alle leden van het auditcomité over voldoende noodzakelijke ervaring en competenties beschikken om hun rol in het auditcomité te kunnen vervullen, met name op het vlak van boekhouding, audit en financiën. Op grond van dit reglement moet de beroepservaring van minstens twee leden van het auditcomité in dit verslag worden toegelicht.

De ervaring van Michel Allé, de voorzitter van het auditcomité, alsook van Dominique Offergeld, lid van het auditcomité, wordt hieronder in detail beschreven.

Michel Allé (onafhankelijk bestuurder van Elia System Operator en van Elia Asset sinds 17 mei 2016 en voorzitter van het auditcomité) is van opleiding burgerlijk ingenieur in de fysica en heeft ook een master in de economie (beide behaald aan de Universit  Libre de Bruxelles). Behalve zijn academische carrière als professor economie en financiën (Solvay Brussels School, Polytechnische school van de ULB) heeft hij vele jaren gewerkt als financieel directeur. In 1979 begon hij zijn carrière bij de diensten van de Belgische eerste minister, als adviseur in de afdeling voor de planning van het wetenschapsbeleid. Vanaf 1982 was hij directeur van het nationale R&D-programma inzake energie en daarna directeur van innovatieve ondernemingen. In 1987 voegde hij zich bij de COBEPa Group, waar hij verschillende functies uitoefende en met name vicevoorzitter was van Mosane van 1992 tot 1995. Van 1995 tot 2000 was hij lid van het directiecomité van de COBEPa Group. Daarna was hij financieel directeur van BIAC (tussen 2001 en 2005) en van de NMBS (tussen 2005 en 2015). Hij heeft ook ruime ervaring als bestuurder, aangezien hij met name bestuurder was of nog is bij Telenet, Zetes, Eurvest, Mobistar en D'leteren. Hij maakte deel uit van het auditcomité van Telenet en was voorzitter van het auditcomité van Zetes.

Dominique Offergeld (niet-onafhankelijk bestuurder van Elia System Operator en van Elia Asset) behaalde een diploma in economische en sociale wetenschappen (richting openbare economie) aan de Universit  Notre Dame de la Paix in Namen. Ze volgde meerdere extra-universitaire programma's, waaronder het General Management Program aan het Cedep (INSEAD) in Fontainebleau (Frankrijk). Ze begon haar carrière in 1988 bij de Generale Bank (nu BNP Paribas Fortis), in het departement bedrijfsfinanciering en werd in 1999 benoemd tot deskundige van de viceminister-president en minister van Economische Zaken van het Waals Gewest. In 2001 werd ze adviseur van de vicepremier en van de minister van Buitenlandse Zaken. Tussen 2004 en 2005 was ze adjunct-directeur van het kabinet van de minister van Energie, vervolgens werd ze in 2005 algemeen adviseur van de NMBS-Holding. Ze was bestuurder van (onder andere) Publigaz en regeringscommissaris bij Fluxys. Ze was ook voorzitter van de raad van bestuur en het auditcomité van de NMBS. Tussen 2014 en 2016 was ze directrice

van de strategische cel van de minister van Mobiliteit, belast met Belgocontrol en de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen. Ze was financieel directrice van ORES cvba, een functie die ze ook tussen 2008 en 2014 uitoefende en die ze opnieuw uitoefent sinds augustus 2016.

Het auditcomité is bevoegd om een onderzoek in te stellen in alle aangelegenheden die het aanbelangt. Het beschikt daartoe over de nodige werkmiddelen, heeft toegang tot alle informatie, met uitzondering van de vertrouwelijke commerciële gegevens betreffende de netgebruikers en kan advies inwinnen bij interne en externe experts.

Het auditcomité heeft in 2018 zeven keer vergaderd.

Het comité heeft de jaarrekeningen van 2017 onderzocht, zowel in Belgian GAAP als in IFRS. Het heeft ook de halfjaarlijkse resultaten van 30 juni 2018 en de kwartaalresultaten van 2018 geanalyseerd conform de Belgian GAAP en de IFRS-regels. Het comité heeft eveneens twee projecten opgevolgd met betrekking tot het uitoefenen van het voorkeurecht van Elia System Operator om een bijkomende participatie van 20% te verwerven in Eurogrid International CVBA, de holdingmaatschappij van de Duitse TNB 50Hertz Transmission GmbH en hn impact op de financiering van de Groep.

Het comité heeft kennis genomen van de uitgevoerde interne audits en aanbevelingen.

Het comité volgt daarnaast een actieplan voor elke uitgevoerde audit, om de efficiëntie, de traceerbaarheid en sensibilisering voor de geauditeerde domeinen te verbeteren en bijgevolg de eraan verbonden risico's te beperken en te verzekeren dat de controleomgeving en het risicobeheer adequaat zijn. Het comité heeft de verschillende actieplannen opgevolgd vanuit verschillende invalshoeken (planning, resultaten, prioriteiten) en dit, onder andere, op basis van een activiteitenverslag van de dienst interne audit. Het auditcomité heeft kennis genomen van de strategische risico's en risicoanalyses ad hoc op basis van de omgeving waarin de Groep evolueert. Het auditcomité heeft regelmatig de conformiteit van de non-audit diensten met wettelijke vereisten onderzocht.

1.12 Corporate governance comité

Naast zijn gebruikelijke bevoegdheden ter ondersteuning van de raad van bestuur heeft het corporate governance comité, krachtens de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en de statuten, de volgende taken:

- aan de algemene vergadering kandidaten voorstellen voor de mandaten van onafhankelijk bestuurder;
- voorafgaandelijk de aanstelling en/of, in voorkomend geval, het ontslag van de leden van het directiecomité goedkeuren;
- op verzoek van elke onafhankelijke bestuurder, van de voorzitter van het directiecomité of van de bevoegde federale en/of gewestelijke regelgevende instantie(s) van de elektriciteitsmarkt, ieder belangenconflict onderzoeken tussen, enerzijds, de netbeheerder en, anderzijds, een dominerende aandeelhouder, een gemeente-aandeelhouder of een met een dominerende aandeelhouder geassocieerde of verbonden onderneming, en hierover verslag uitbrengen aan de raad van bestuur. Deze opdracht heeft tot doel de onafhankelijkheid van de bestuurders te versterken in aanvulling op de procedure voorzien in artikel 524 van het Wetboek van vennootschappen, die de vennootschap ook toepast;
- zich uitspreken over de gevallen van onverenigbaarheid in hoofde van de leden van het directiecomité en van de personeelsleden;
- toezien op de toepassing binnen de vennootschap van de wettelijke, reglementaire, decretale en andere bepalingen met betrekking tot het beheer van de elektriciteitsnetten, de doeltreffendheid ervan evalueren ten aanzien van de vereisten van onafhankelijkheid en onpartijdigheid van het beheer van voormelde netten, alsook toezien op de naleving van de artikelen 4.4 en 13.1, tweede en derde lid van de statuten van Elia System Operator. Hierover wordt jaarlijks een rapport voorgelegd aan de raad van bestuur en aan de federale en/of gewestelijke regelgevende instantie(s) voor de elektriciteitsmarkt;
- op verzoek van ten minste één derde van de leden een vergadering van de raad van bestuur samenroepen overeenkomstig de oproepingsformaliteiten die in de statuten zijn vastgelegd;
- na kennisgeving door een bestuurder de conformiteit onderzoeken met artikel 9.1, b), c) en d) van de richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit, alsook het lidmaatschap onderzoeken van een bestuurder van de

- raad van toezicht, de raad van bestuur of de organen die wettelijk een onderneming vertegenwoordigen die, direct of indirect, zeggenschap uitoefent over een producent en/of leverancier van elektriciteit, en hierover verslag uitbrengen aan de raad van bestuur. Bij dit onderzoek houdt het corporate governance comité rekening met de rol en de invloed die de betrokken bestuurder heeft in de betrokken onderneming en met de mate van zeggenschap of invloed van de betrokken onderneming over haar dochteronderneming. Het comité onderzoekt eveneens of bij de uitoefening van het mandaat van de betrokken bestuurder in de vennootschap een mogelijkheid of een drijfveer bestaat om bepaalde producent- of leveranciersbelangen te begunstigen ten nadele van andere netgebruikers wat de toegang tot en investeringen in het net betreft;
- voorafgaandelijk aan iedere benoeming van een bestuurder, ongeacht of het de benoeming betreft van een nieuwe bestuurder, dan wel de herbenoeming van een bestaande bestuurder, onderzoeken of de kandidaat-bestuurder de onverenigbaarheden opgenomen in de statuten van de vennootschap in acht neemt. Met het oog daarop dient iedere kandidaat-bestuurder aan het comité een overzicht te bezorgen van (i) de mandaten die hij bekleedt in de raad van bestuur, de raad van toezicht of een ander orgaan van andere rechtspersonen dan de vennootschap en (ii) iedere andere functie of activiteit die hij uitoefent, al dan niet bezoldigd, ten dienste van een onderneming die één van de volgende functies vervult: de productie of de levering van elektriciteit.

Het comité heeft in 2018 vier keer vergaderd.

In het kader van zijn wettelijke en statutaire bevoegdheden en met inachtneming van de vertrouwelijkheidsregels heeft het comité met name de volgende dossiers behandeld: de toepassing en de naleving van wettelijke, reglementaire en statutaire vereisten van onafhankelijkheid toepasselijk voor onafhankelijke bestuurders van de vennootschap, het onderzoek naar de overeenstemming met de vereisten inzake de volledige ontvlechting van de eigendomsstructuren ('full ownership unbundling'), zoals voorzien door de wet en de statuten en de voorbereiding van de corporate governance verklaring. Het comité heeft ook de succession planning onderzocht.

1.13 Strategisch comité

Op grond van de statuten heeft het strategisch comité als taak voor het formuleren van aanbevelingen op het vlak van de strategie aan de raad van bestuur.

Het comité heeft aldus de volgende taken:

- het identificeren en onderzoeken van de marktevoluties en contextuele factoren die op middellange en lange termijn een invloed kunnen uitoefenen op de strategische koers van Elia Groep en op de daaraan verbonden strategische keuzes en prioriteiten;
- het voorbereiden en onderhouden van de dialoog over de belangrijkste onderwerpen en de daaraan verbonden opties en scenario's die relevant zijn voor de strategie van Elia Groep op middellange en lange termijn;
- het ontwikkelen en indienen van voorstellen inzake de essentiële strategische keuzes en prioriteiten die bepalend zijn voor Elia Groep in de toekomst op middellange en lange termijn.

Het comité heeft in 2018 drie keer vergaderd en heeft in het bijzonder thema's zoals het creëren van waarde via (digitale) innovatie en (an)organische groei onderzocht in diverse scenario's en hypotheses.

1.14 Directiecomité

Het directiecomité is overeenkomstig artikel 9, §9 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en de statuten met name belast met:

- het operationeel beheer van de elektriciteitsnetten, inclusief de commerciële, technische, financiële, regelgevende en personeelsaangelegenheden verbonden aan dit operationeel beheer,
- het dagelijks bestuur van de netbeheerder,
- de uitoefening van de bevoegdheden die hem door de statuten worden toegekend,
- de uitoefening van de bevoegdheden die aan hem gedelegeerd worden door de raad van bestuur, binnen de grenzen van de algemene beleidsregels en -principes en de beslissingen genomen door de raad van

bestuur.

Het directiecomité beschikt over alle nodige bevoegdheden, inclusief de bevoegdheid van vertegenwoordiging, en voldoende bewegingsruimte om de bevoegdheden uit te oefenen die aan hem werden gedelegeerd en om een bedrijfsstrategie voor te stellen en toe te passen, zonder afbreuk te doen aan de bevoegdheden van de raad van bestuur en de verplichting van de raad van bestuur om zich te houden aan de wettelijke beperkingen inzake de toegang tot de commerciële gegevens en andere vertrouwelijke gegevens betreffende de netgebruikers en de verwerking ervan.

Het directiecomité houdt over het algemeen ten minste één keer per maand een formele vergadering. De leden komen ook wekelijks samen in het kader van informele vergaderingen. Een lid dat niet aanwezig kan zijn, laat zich gewoonlijk vertegenwoordigen. Een volmacht kan worden gegeven via elk schriftelijk communicatiemiddel (waarvan de authenticiteit redelijkerwijs identificeerbaar is) aan een ander lid van het directiecomité, in overeenstemming met het huishoudelijk reglement van het directiecomité. Het afwezige lid kan, in overeenstemming met het huishoudelijk reglement van het directiecomité, via elk schriftelijk verzendingsmedium (waarvan de oorspronkelijke authenticiteit redelijkerwijs geïdentificeerd kan worden) een volmacht geven aan een ander lid van het directiecomité. Geen enkele volmachthouder mag echter meer dan twee directieleden vertegenwoordigen.

Het directiecomité heeft in 2018 21 keer vergaderd voor Elia System Operator en 17 keer voor Elia Asset.

Het comité brengt elk kwartaal verslag uit aan de raad van bestuur over de financiële situatie van de vennootschap (meer bepaald over de overeenstemming tussen het budget en de vastgestelde resultaten) en op elke vergadering van de raad van bestuur over het beheer van het transmissienet. In het kader van de rapportering over het beheer van het transmissienet in 2018, heeft het directiecomité de raad van bestuur voornamelijk op de hoogte gehouden over de strategische dossiers (vooral over het dossier met betrekking tot het verwerven van een bijkomende participatie van 20% in Eurogrid International CVBA, de holdingmaatschappij van de Duitse TNB 50Hertz Transmission GmbH), de ontwikkelingen in de wetgeving die toepasselijk zijn op de vennootschap, over de financiële toestand van de vennootschap, de toestand van haar dochtervennootschappen, de belangrijke beslissingen van de regulatoren en de besturen, alsook over de opvolging en ontwikkeling van de grote investeringsprojecten.

De CSR (Corporate Social Responsibility) van Elia System Operator en van Elia Asset is een verantwoordelijkheid van de Chief Public Acceptance Officer.

1.14.1 Wijziging van de samenstelling van het directiecomité

De samenstelling van het directiecomité werd niet gewijzigd in 2018.

1.14.2 Diversiteit in het directiecomité

Aantal personen in het directiecomité van Elia System Operator en van Elia Asset op 31 december 2018	eenheid	2018
Mannen	35 - 55 jaar	4
	≥ 55 jaar	1
Vrouwen	35 - 55 jaar	3
	≥ 55 jaar	0

Bovendien is, in overeenstemming met de Wet van 3 september 2017 betreffende de bekendmaking van niet-financiële informatie en informatie inzake diversiteit door bepaalde grote vennootschappen en groepen, de samenstelling van het directiecomité in het algemeen gebaseerd op genderdiversiteit en diversiteit, evenals op de complementariteit van vaardigheden, ervaringen en kennis.

Bij de zoektocht naar en benoeming van nieuwe directeurs wordt bijzondere aandacht besteed aan diversiteitsparameters in termen van leeftijd, geslacht en complementariteit.

1.15 Gedragscode

Na de inwerkingtreding van de Europese Verordening (EU) nr. 596/2014 betreffende marktmisbruik heeft Elia haar gedragscode aangepast. Deze gedragscode is gericht op de voorkoming van mogelijke inbreuken op de wetgeving betreffende misbruik van voorkennis en marktmanipulatie door de personeelsleden en personen met leidinggevende verantwoordelijkheid binnen de Elia groep. De gedragscode legt een reeks regels en meldingsplichten op voor de transacties door deze personen met hun effecten van Elia System Operator, conform met de bepalingen in de Verordening betreffende marktmisbruik en de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en andere financiële diensten. Deze gedragscode is beschikbaar op de website van de vennootschap (www.elia.be, onder 'Elia', 'Corporate Governance', 'Documenten').

1.16 Corporate Governance Charter en huishoudelijke reglementen van de raad van bestuur, van de adviserende comités van de raad van bestuur en van het directiecomité

Het Corporate Governance Charter en de huishoudelijke reglementen van de raad van bestuur, de adviserende comités van de raad van bestuur en het directiecomité zijn beschikbaar op de website van de vennootschap (www.elia.be, onder 'Elia', 'Corporate Governance', 'Documenten'). De bevoegdheden van de raad van bestuur en van het directiecomité staan gedetailleerd beschreven in de statuten van de vennootschap en werden om die reden niet hernomen in de huishoudelijke reglementen van de raad van bestuur en van het directiecomité.

1.17 Reglementering inzake transparantie – Kennisgevingen

In 2018 heeft Elia System Operator geen kennisgevingen ontvangen in de zin van de wet van 2 mei 2007 betreffende de openbaarmaking van belangrijke deelnemingen in emittenten waarvan aandelen zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt en houdende diverse bepalingen, en het koninklijk besluit van 14 februari 2008 betreffende de openbaarmaking van belangrijke participaties.

Overeenkomstig artikel 15 van de wet van 2 mei 2007 heeft Elia System Operator op 18 januari 2019 de realisatie van de kapitaalverhoging ten behoeve van het personeel van Elia System Operator NV en haar Belgische dochterondernemingen, vastgesteld voor de notaris op 20 december 2018, bekendgemaakt, op grond waarvan 114.039 nieuwe aandelen van Elia System Operator NV werden uitgegeven. Zie ook het persbericht van 18 januari 2019, gepubliceerd op de website van de onderneming (www.eliagroup.eu, onder 'Investor Relations'). Het totaal door Elia uitgegeven aandelen bedraagt 61.015.058.

1.18 Remuneratieverslag

1.18.1 Vergoeding van de leden van de raad van bestuur en van het directiecomité

PROCEDURE DIE IN 2016 WERD GOEDGEKEURD OM HET REMUNERATIEBELEID EN DE REMUNERATIE VAN DE LEDEN VAN DE RAAD VAN BESTUUR EN VAN HET DIRECTIECOMITÉ TE BEPALEN

Het vergoedingscomité heeft overeenkomstig de artikelen 16.1 en 15.1 van de statuten van Elia System Operator en van Elia Asset in 2016 een ontwerp van remuneratiebeleid voor de leden van de raad van bestuur en van het directiecomité opgesteld en dit werd goedgekeurd door de raden van bestuur van Elia System Operator en van Elia Asset.

Het ontwerp van remuneratiebeleid voor de bestuurders werd goedgekeurd door de algemene vergadering van aandeelhouders van Elia System Operator en van Elia Asset van 17 mei 2016. Het remuneratiebeleid voor de leden van het strategisch comité werd goedgekeurd door de buitengewone algemene vergadering van aandeelhouders van Elia System Operator en van Elia Asset van 15 mei 2018.

Daarnaast heeft het vergoedingscomité aanbevelingen geformuleerd omtrent het remuneratiebeleid evenals de remuneratie van de bestuurders en de leden van het directiecomité.

REMUNERATIE VAN DE LEDEN VAN DE RAAD VAN BESTUUR

Als gevolg van de beslissing van de gewone algemene vergadering van Elia System Operator en Elia Asset van 17 mei 2016 zijn de regels met betrekking tot de remuneratie van de bestuurders gewijzigd. De nieuwe regels die van toepassing zijn vanaf 1 januari 2016 worden hieronder beschreven.

Het totale bedrag van de bruto vergoedingen van de veertien bestuurders in 2018 bedroeg 885.128,26 € (478.895,33 € voor Elia System Operator en 406.232,93 € voor Elia Asset).

De tabel hieronder bevat de brutobedragen die individueel aan iedere bestuurder werden toegekend voor Elia System Operator en Elia Asset samen.

Deze bedragen werden berekend op basis van negen vergaderingen van de raad van bestuur van Elia System Operator en acht vergaderingen van de raad van bestuur van Elia Asset in 2018. In 2018 heeft het auditcomité zeven keer vergaderd, het corporate governance comité vier keer, het vergoedingscomité van Elia System Operator zes keer, het vergoedingscomité van Elia Asset vijf keer, het strategisch comité drie keer en het ad hoc raadgevend comité van Elia System Operator elf keer.

De vergoeding van de bestuurders bestaat uit een vaste jaarlijkse vergoeding van 25.000 € per jaar (12.500 € voor Elia System Operator en 12.500 € voor Elia Asset) en zitpenningen ten belope van 1.500 € (750 € voor Elia System Operator en 750 € voor Elia Asset) per bijkomende vergadering van de raad van bestuur, te tellen vanaf de eerste vergadering van de raad van bestuur waaraan de bestuurder deelneemt. De vaste jaarlijkse vergoeding en de zitpenningen worden verhoogd met een supplement van 100% voor de voorzitter van de raad van bestuur en van 30% voor iedere vicevoorzitter van de raad van bestuur.

Voor elke vennootschap, is de vaste jaarlijkse vergoeding voor elk lid van een adviserend comité van de raad van bestuur (zijnde het auditcomité, het vergoedingscomité, het corporate governance comité en het ad hoc raadgevend comité van Elia System Operator) vastgesteld op 3.000 € per jaar per comité en is de zitpenning voor elk lid van een comité vastgesteld op 750 € per vergadering van een comité (te tellen vanaf de eerste vergadering waaraan het lid deelneemt). De vaste jaarlijkse vergoeding en de zitpenningen worden verhoogd met een supplement van 30% voor elke voorzitter van een comité. De leden van het strategisch comité ontvangen geen vergoeding, behalve de voorzitter, die vergoed wordt op dezelfde manier als de voorzitters van de andere raadgevende comités van de raad van bestuur.

De vaste jaarlijkse vergoedingen en de zitpenningen worden jaarlijks geïndexeerd in januari volgens de index van de consumptieprijzen van de maand januari 2016.

De vaste jaarlijkse vergoedingen en de zitpenningen dekken alle kosten, met uitzondering van (a) de kosten gemaakt door een bestuurder met domicilie buiten België bij de uitoefening van zijn mandaat (zoals verplaatsings- en verblijfskosten), voor zover de bestuurder buiten België gedomicilieerd is op het moment van zijn benoeming of, indien de bestuurder in kwestie zijn domicilie wijzigt na zijn benoeming, na goedkeuring van het vergoedingscomité, (b) van alle kosten gemaakt door een bestuurder in het geval waarin een vergadering van de raad van bestuur buiten België georganiseerd wordt (bijvoorbeeld in Duitsland) en (c) van alle kosten gemaakt door een bestuurder tijdens zijn verplaatsingen naar het buitenland in het kader van zijn mandaat, op verzoek van de voorzitter of de vicevoorzitters van de raad van bestuur. Alle vergoedingen en kosten worden in rekening gebracht bij de exploitatiekosten van de vennootschap.

Alle vergoedingen worden evenredig in verhouding met de duur van het mandaat van bestuurder toegekend. Op het einde van elk 1e, 2e en 3e kwartaal wordt een voorschot op de jaarlijkse vergoedingen aan de bestuurders betaald. In december van het lopende jaar wordt een eindafrekening gemaakt.

Er worden geen andere voordelen in natura, aandelenopties, kredieten of voorschotten aan de bestuurders toegekend. Elia System Operator en Elia Asset hebben geen kredieten toegekend aan of voor een lid van de raad van bestuur.

BESTUURDER	VERGOE DINGEN €	Raad van Bestuur Elia System Operator	Raad van Bestuur Elia Asset	Auditcomité Elia System Operator	Auditcomité Elia Asset	Corp.gov.com. Elia System Operator	Corp.gov.com. Elia Asset	Vergoedingscom. Elia System Operator	Vergoedingscom. Elia Asset	Strategisch com. Elia System Operator	Strategisch com. Elia Asset	Ad hoc raadgevend comité
Michel ALLE	73.549,80	9/9	8/8	7/7	7/7	-	-	-	-	3/3	3/3	11/11
Luc DE TEMMERMAN ⁹	75.977,10	9/9	8/8	4/4 ¹⁰	4/4 ¹¹	3/3 ¹²	3/3 ¹³	6/6	5/5	-	-	-
Frank DONCK ¹⁴	69.165,00	9/9	8/8	7/7	7/7	4/4	4/4	-	-	-	-	-
Cécile FLANDRE ¹⁵	37.062,00	7/9	7/8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Claude GRÉGOIRE ¹⁶	54.883,08	9/9	8/8	-	-	-	-	3/3 ¹⁷	3/3 ¹⁸	2/3	2/3	-
Bernard GUSTIN ¹⁹	94.090,50	9/9	8/8	-	-	-	-	-	-	3/3	3/3	11/11
Philip HEYLEN	56.824,92	7/9	6/8	-	-	4/4	4/4	2/2 ²⁰	2/2 ²¹	-	-	-
Luc HUJOEL ²²	65.093,40	8/9	7/8	-	-	4/4	4/4	-	-	2/3	2/3	10/11
Roberte KESTEMAN ²³	69.540,84	9/9	8/8	3/3 ²⁴	3/3 ²⁵	-	-	3/3 ²⁶	2/2 ²⁷	-	-	11/11
Jane MURPHY	50.373,00	9/9	8/8	-	-	3/4	3/4	-	-	-	-	-
Dominique OFFERGELD	63.088,92	9/9	8/8	7/7	7/7	-	-	1/2 ²⁸	1/2 ²⁹	-	-	-
Rudy PROVOOST	56.317,54	7/9	7/8	2/3 ³⁰	2/3 ³¹	-	-	-	-	3/3	3/3	-
Saskia VAN UFFELEN ³²	51.751,08	7/9	6/8	-	-	1/1 ³³	1/1 ³⁴	4/6	4/5	-	-	-
Geert VERSNICK	67.411,08	9/9	8/8	4/4 ³⁵	4/4 ³⁶	-	-	-	-	3/3	3/3	10/11

⁹ De bezoldiging van Luc De Temmerman wordt aan de vennootschap InDeBom Strategies Comm. V. uitgekeerd.

¹⁰ Luc De Temmerman was lid van het auditcomité tot 22 maart 2018.

¹¹ Luc De Temmerman was lid van het auditcomité tot 22 maart 2018.

¹² Luc De Temmerman is lid van het corporate governance comité sinds 22 maart 2018.

¹³ Luc De Temmerman is lid van het corporate governance comité sinds 22 maart 2018.

¹⁴ De bezoldiging van Frank Donck wordt aan de vennootschap Ibervest NV uitgekeerd.

¹⁵ De bezoldiging van Cécile Flandre wordt aan de vennootschap Belfius Insurance NV uitgekeerd.

¹⁶ De bezoldiging van Claude Grégoire wordt aan de vennootschap Socofe NV uitgekeerd.

¹⁷ Claude Grégoire was lid van het vergoedingscomité tot 22 maart 2018.

¹⁸ Claude Grégoire was lid van het vergoedingscomité tot 22 maart 2018.

¹⁹ De bezoldiging van Bernard Gustin wordt aan de vennootschap Bernard Gustin SPRL uitgekeerd.

²⁰ Philip Heylen is lid van het vergoedingscomité sinds 22 maart 2018.

²¹ Philip Heylen is lid van het vergoedingscomité sinds 22 maart 2018.

²² De bezoldiging van Luc Hujel wordt aan de vennootschap Interfin CVBA uitgekeerd.

²³ De bezoldiging van Roberte Kesteman wordt aan de vennootschap Symvouli BVBA uitgekeerd.

²⁴ Roberte Kesteman is lid van het auditcomité sinds 22 maart 2018.

²⁵ Roberte Kesteman is lid van het auditcomité sinds 22 maart 2018.

²⁶ Roberte Kesteman is lid van het vergoedingscomité sinds 22 maart 2018.

²⁷ Roberte Kesteman is lid van het vergoedingscomité sinds 22 maart 2018.

²⁸ Dominique Offergeld is lid van het vergoedingscomité sinds 22 maart 2018.

²⁹ Dominique Offergeld is lid van het vergoedingscomité sinds 22 maart 2018.

³⁰ Rudy Provoost is lid van het auditcomité sinds 22 maart 2018.

³¹ Rudy Provoost is lid van het auditcomité sinds 22 maart 2018.

³² De bezoldiging van Saskia Van Uffelen wordt aan de vennootschap Quadrature SPRL uitgekeerd.

³³ Saskia Van Uffelen was lid van het corporate governance comité tot 22 maart 2018.

³⁴ Saskia Van Uffelen was lid van het corporate governance comité tot 22 maart 2018.

³⁵ Geert Versnick was lid van het auditcomité tot 22 maart 2018.

³⁶ Geert Versnick was lid van het auditcomité tot 22 maart 2018.

REMUNERATIEBELEID VAN HET DIRECTIECOMITÉ

DOELSTELLINGEN

Ons systeem van remuneratie is opgesteld om de beste talenten aan te trekken, te behouden en te motiveren om de objectieven op korte en lange termijn te bereiken binnen een samenhangend kader.

PRINCIPES IN VERBAND MET DE REMUNERATIE.

- Het accent leggen op veiligheid eerst, werken in het belang van de vennootschap met het oog op operationele prestaties.
- Het uitwerken van een salarisbeleid dat leidinggevend stimuleert om onze kernwaarden van ondernemerschap, samenwerking en verantwoordelijkheid na te streven.
- De beste talenten aan te trekken, te behouden en te motiveren om de strategie en objectieven op korte en lange termijn te bereiken.
- Het belonen via variabele remuneratie van zowel het succes van het team op niveau van de onderneming als van individuele bijdrage.
- Het ontwikkelen van een functieclassificatie en personeelscompensatiestelsel op basis van een objectieve en meetbare methodologie.
- Het correct positioneren van het remuneratiesysteem op de markt om het talent aan te trekken dat we nodig hebben om competitief te zijn, met behulp van gegevens van meerdere leveranciers (inclusief Hay).
- Het niet discrimineren van werknemers om welke reden dan ook via ons vergoedingsstelsel.
- Het ontwerpen van onze voordelenplannen om behoud te bevorderen en een zekere omgeving te bieden voor onze werknemers en hun gezinnen.

Het vergoedingscomité is in 2018 ook een reflectie begonnen over de leidende beginselen van het vergoedingsbeleid van de kaderleden van de groep. Dit zal worden voortgezet in 2019.

Het vergoedingscomité evalueert jaarlijks de leden van het directiecomité. De evolutie in het basissalaris is afhankelijk van de positionering van elk lid van het directiecomité ten opzichte van het referentiesalaris in de algemene markt en van de beoordeling van zijn/haar individuele prestaties.

Sinds 2004 wordt de Hay-methode toegepast om het gewicht van elke directiefunctie te bepalen en een marktconforme vergoeding te waarborgen.

De vergoeding van de leden van het directiecomité is samengesteld uit de volgende elementen:

- basissalaris,
- variabele kortetermijnvergoeding,
- variabele langetermijnvergoeding,
- pensioen,
- andere voordelen.

Overeenkomstig artikel 17.9 van de statuten van Elia System Operator is een afwijking van de bepalingen van artikel 520ter, 1e en 2e lid van het Wetboek van vennootschappen voorzien voor de leden van het directiecomité. Wat de variabele vergoeding betreft, evalueert het vergoedingscomité de leden van het directiecomité op het einde van ieder jaar op basis van een zeker aantal kwalitatieve en kwantitatieve doelstellingen. Het variabele gedeelte van de vergoeding bestaat sinds 2008 uit twee pijlers, één op korte termijn en één op lange termijn.

BASISVERGOEDING

Alle leden van het directiecomité van Elia System Operator en van Elia Asset hebben het statuut van werknemer.

In 2018 werd aan de voorzitter van het directiecomité een basisvergoeding van 417.910,66 € uitbetaald. De recurrente vergoeding die aan de overige leden van het directiecomité werd uitbetaald, bedroeg in totaal 1.489.240,99 € (respectievelijk 1.002.173,93 € voor de directie in dienst van Elia System Operator en 487.067,06 € voor de directie in dienst van Elia Asset).

In 2018 werd aan alle leden van het directiecomité samen dus een totaalbedrag van 1.907.151,65 € aan basisvergoeding betaald.

VARIABELE KORTETERMIJNVERGOEDING

De eerste pijler van de variabele vergoeding is gebaseerd op het bereiken van een aantal doelstellingen die in het begin van elk jaar worden vastgelegd door het vergoedingscomité, waarbij 30% van de variabele vergoeding betrekking heeft op het behalen van individuele doelstellingen en 70% op het behalen van collectieve doelstellingen van de Elia Groep ('short-term incentive plan').

In 2018 bedroeg de vooraf verdiende variabele kortetermijnvergoeding van de voorzitter van het directiecomité 285.312,01 €.

De vooraf verdiende variabele vergoeding die in 2018 aan de overige leden van het directiecomité werd uitbetaald, bedroeg in totaal 605.338,46 € (respectievelijk 415.045,65 € voor de directie in dienst van Elia System Operator en 190.297,82 € voor de directie in dienst van Elia Asset).

In 2018 werd aan alle leden van het directiecomité samen dus een totaalbedrag van 890.650,47 € aan variabele vergoeding betaald.

De collectieve doelstellingen voor het jaar 2018 waren:

- Netto financieel resultaat na belasting
- Efficiëntie op het niveau van de OPEX-kosten
- Veiligheid
- Uitvoering en opvolging van collectieve projecten en onze bedrijfstransformatie
- AIT (betrouwbaarheid van het net)

Nadat met succes een bijkomende participatie verworven werd van 20% in Eurogrid International, de holdingmaatschappij van de Duitse TNB 50Hertz Transmission GmbH, heeft de raad van bestuur op aanraden van het vergoedingscomité besloten om aan bepaalde leden van het directiecomité een bijkomende vergoeding toe te kennen voor een totaalbedrag van 190.000 € voor dit extra werk. 100.000 € werd uitgekeerd aan de voorzitter en 90.000 € aan bepaalde andere leden van het directiecomité (voor Elia System Operator). Deze vergoeding, die deel uitmaakt van de uitzonderlijke vergoeding voor bijzondere prestaties in specifieke, niet-recurrente dossiers, komt bovenop de vooraf verdiende variabele vergoeding voor het jaar 2018 die hierboven vermeld wordt.

TOTALE JAARVERGOEDING

In 2018 werd aan de voorzitter van het directiecomité een totale vergoeding van 803.222,67 € uitbetaald.

De totale jaarvergoeding van de overige leden van het directiecomité bedroeg in totaal 2.184.579,45 € (respectievelijk 1.507.124,58 € voor de directie in dienst van Elia System Operator en 677.364,88 € voor de directie in dienst van Elia Asset).

Het totaalbedrag van de jaarvergoeding van alle leden van het directiecomité samen bedroeg in 2018 aldus 2.987.802,12 €.

VARIABELE LANGETERMIJNVERGOEDING

De tweede pijler van de variabele vergoeding is gebaseerd op meerjarencriteria die vastgelegd worden voor 4 jaar ('long-term incentive plan'). De vooraf verdiende variabele vergoeding in 2018 kan geraamd worden op 58.005,32 € (maximumbedrag in geval van volledige realisatie van de meerjarencriteria die werden bepaald voor de betrokken tariefperiode) voor de voorzitter van het directiecomité voor de gepresteerde periode in 2018 en op 375.321,71 € voor de overige leden van het directiecomité (respectievelijk 252.592,13 € voor de directie in dienst van Elia System Operator en 122.729,03 € voor de directie in dienst van Elia Asset).

Deze bedragen worden op het einde van elk jaar herzien naargelang de realisatie van de meerjarencriteria. Het eerste deel van de variabele langetermijnvergoeding voor de tariefperiode 2016-2019 werd uitbetaald in 2018 en het resterende bedrag zal worden betaald in 2020. De vergoeding wordt definitief verworven op het moment van uitbetaling.

INVORDERINGEN

De premies die voor de voorgaande periode zijn betaald, kunnen worden teruggevorderd in geval van bewezen fraude of duidelijk foutieve financiële overzichten.

STORTINGEN IN HET EXTRALEGAAL PENSIOEN

Sinds 2007 zijn alle pensioenplannen voor de leden van het directiecomité van het type 'vaste premies' ('defined contribution'), waarbij het gestorte bedrag voor belastingen wordt berekend op basis van de jaarvergoeding. In 2018 werd door Elia System Operator een totaalbedrag van 107.935,55 € gestort voor de voorzitter van het directiecomité.

Aan de overige leden van het directiecomité werd door Elia een bedrag van 332.032,48 € uitbetaald (respectievelijk 213.207,19 € voor de directie in dienst van Elia System Operator en 118.825,29 € voor de directie in dienst van Elia Asset).

ANDERE VOORDELEN

De andere voordelen die aan de leden van het directiecomité worden toegekend, zoals het gewaarborgd inkomen in geval van langdurige ziekte of ongeval, ziektekosten- en hospitalisatieverzekering, de invaliditeits- en overlijdensverzekering, de tariefvoordelen, de andere premies, de tussenkomst in het openbaar vervoer, de terbeschikkingstelling van een bedrijfswagen, de kosten die eigen zijn aan de werkgever en andere kleine voordelen worden toegekend volgens de regels die gelden voor alle kaderleden van de onderneming.

De kosten van deze andere voordelen worden voor 2018 begroot op 38.823,00 € voor de voorzitter van het directiecomité en op 215.832,65 € voor de andere leden van het directiecomité samen (respectievelijk 145.427,27 € voor de directie in dienst van Elia System Operator en 70.405,38 € voor de directie in dienst van Elia Asset).

Er werden in 2018 geen opties op aandelen in Elia toegekend aan de leden van het directiecomité.

BEPALINGEN VAN DE ARBEIDSOVEREENKOMSTEN EN VERTREKVERGOEDINGEN VOOR DE LEDEN VAN HET DIRECTIECOMITÉ

De arbeidsovereenkomsten van de leden van het directiecomité die na 3 mei 2010 zijn afgesloten, werden opgesteld in overeenstemming met de geldende wetgeving inzake opzeg en ontslag.

De arbeidsovereenkomsten die vóór 3 mei 2010 werden gesloten met de leden van het directiecomité bevatten geen bijzondere modaliteiten inzake ontslag.

Indien de vennootschap besluit een niet-concurrentiebeperking van 12 maanden op te leggen aan het lid van het directiecomité, heeft het lid van het directiecomité recht op een bijkomende uitkering van 6 maanden.

Aandelen van Elia System Operator in het bezit van de leden van het directiecomité

Dit is het aantal aandelen dat de leden van het directiecomité bezitten op 31 december 2018:.

Leden van het directiecomité ³⁷	op 31.12.2018	op 31.12.2017
Chris Peeters <i>Chief Executive Officer - voorzitter van het directiecomité</i>	3.324	1.844
Markus Berger <i>Chief Infrastructure Officer</i>	9.156	9.156
Patrick De Leener <i>Chief Customers, Market & System Officer</i>	3.886	3.125
Frédéric Dunon <i>Chief Assets Officer</i>	2.171	2.852
Pascale Fonck <i>Chief Officer External Relations</i>	661	661
Peter Michiels <i>Chief Human Resources & Internal Communication Officer</i>	729	0
Ilse Tant <i>Chief Community Relations Officer</i>	2.460	2.460
Catherine Vandendorre <i>Chief Financial Officer</i>	1.406	1.389

Er zijn in 2018 geen opties op aandelen toegekend in Elia System Operator voor de leden van het directiecomité. De leden van het directiecomité kunnen aandelen kopen via de kapitaalverhogingen ten behoeve van bestaande medewerkers of op de beurs.

1.19 Andere mee te delen informatie krachtens artikel 96 van het wetboek van vennootschappen en artikel 34 van het koninklijk besluit van 14 november 2007 betreffende de verplichtingen van emittenten van financiële instrumenten die zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereglementeerde markt

Dit deel bevat informatie die overeenkomstig voormelde bepalingen in het jaarverslag dient te worden opgenomen en die niet in andere delen van het jaarverslag voorkomt.

Informatie omtrent de bijzondere zeggenschapsrechten van bepaalde houders van effecten

Overeenkomstig artikel 4.3 van de statuten van Elia System Operator en van Elia Asset hebben alle aandelen van beide vennootschappen dezelfde rechten, ongeacht de categorie waartoe ze behoren, behoudens wanneer de statuten hierover anders bepalen.

In dit verband bepalen de statuten dat bepaalde specifieke rechten zijn verbonden aan de aandelen van

³⁷ Functies op 31.12.2017.

categorie A en van categorie C met betrekking tot (i) de benoeming van leden van de raad van bestuur (artikel 13.5.2 van de statuten van Elia System Operator en artikel 12.5.2 van de statuten van Elia Asset) en (ii) de goedkeuring van beslissingen van de algemene vergadering (artikelen 28.2.1 en 28.2.2 van de statuten van Elia System Operator en artikel 27.2 van de statuten van Elia Asset).

Informatie omtrent de wettelijke of statutaire beperking van de uitoefening van het stemrecht

Overeenkomstig artikel 4.3, lid 3 van de statuten van Elia System Operator en van Elia Asset worden de stemrechten verbonden aan de aandelen die rechtstreeks of onrechtstreeks worden aangehouden door bedrijven die werkzaam zijn in de productie en/of de levering van elektriciteit en/of van aardgas, geschorst.

Informatie omtrent de regels voor wijziging van de statuten

In geval van wijziging van de statuten van Elia System Operator en van Elia Asset zijn artikel 29 van de statuten van Elia System Operator en artikel 28 van de statuten van Elia Asset van toepassing.

Informatie omtrent de wettelijke of statutaire beperking op de overdrachten van effecten

De overdrachten van effecten in Elia System Operator worden geregeld overeenkomstig artikel 9 van de statuten van Elia System Operator.

2 AANDEELHOUDERSSTRUCTUUR OP DE AFSLUITINGSDATUM

	Aandelen	% Aandelen	% Stemrechten
Publi-T (aandelen categorie B en C)	27.383.507 ³⁸	44.88	44.88
Publipart (aandelen categorie A)	1.526.756	2.50	2.50
Belfius Insurance (Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij)(aandelen categorie B)	1.134.760 ³⁹	1.86	1.86
Katoen Natie Group (aandelen categorie B)	4.231.148 ⁴⁰	6.93	6.93
Interfin (aandelen categorie B)	2.598.143 ⁴¹	4.26	4.26
Other Free float (aandelen categorie B)	24.140.744	39.57	39.57
Totaal	61.015.058	100.00	100.00

³⁸ Op basis van het aantal aandelen die deelnamen aan de gewone algemene vergadering van Elia System Operator van 15 mei 2018.

³⁹ Op basis van het aantal aandelen die deelnamen aan de gewone algemene vergadering van Elia System Operator van 15 mei 2018.

⁴⁰ Op basis van het aantal aandelen die deelnamen aan de gewone algemene vergadering van Elia System Operator van 16 mei 2017.

⁴¹ Op basis van het aantal aandelen die deelnamen aan de gewone algemene vergadering van Elia System Operator van 15 mei 2018.

3 ANDERE ACTIVITEITEN IN 2018

Streven naar nul ongevallen

De veiligheid van alle medewerkers is bij Elia altijd en overall de hoogste prioriteit. In 2018 bleef Elia groep investeren in veiligheid en zette ze haar inspanningen voort om verantwoordelijk en veilig te werken. We streven ernaar om alle ongevallen te voorkomen en zorgen er ook voor dat de veiligheidsinstructies van Elia juist worden toegepast om incidenten te voorkomen. Iedere medewerker en contractor kent de principes van ons veiligheidsprogramma.

Volledige controle en nieuwe Duitse partner in 50Hertz

Op 26 april 2018 rondde Elia System Operator NV/SA ('Elia') de transactie af voor een bijkomende participatie van 20% in Eurogrid International CVBA ('Eurogrid'), de holdingmaatschappij van de Duitse transmissienetbeheerder 50Hertz Transmission GmbH ('50Hertz'). Na deze transactie heeft Elia nu 80% van Eurogrid in handen en verwerft het de volledige zeggenschap over 50Hertz. Elia besliste om het voorkeepsrecht uit te oefenen, nadat het Australische infrastructuurfonds IFM Investors in februari 2018 zijn intentie had bekendgemaakt om de helft van haar 40%-participatie in Eurogrid te verkopen.

In augustus 2018 kondigde Elia aan dat de transacties met IFM en de Duitse staatsbank Kreditanstalt für Wiederaufbau ('KfW') rond waren. Dat zorgde ervoor dat KfW, namens de Duitse federale regering, aandeelhouder werd van Eurogrid in de plaats van IFM. De wijziging in het aandeelhouderschap van Eurogrid volgde op een kennisgeving die Elia in mei 2018 ontving van IFM. Daarin werd een overeenkomst gemeld met een derde partij die de overblijvende participatie van IFM van 20% in Eurogrid wou verwerven. De transactie versterkt de Belgisch-Duitse samenwerking op het vlak van kritieke netinfrastructuur.

Elia System Operator NV voltooit met succes transactie voor herfinanciering van schuld

In augustus heeft Elia met succes een tienjarige senior obligatie ter waarde van 300 miljoen euro en een eeuwigdurende hybride obligatie ter waarde van 700 miljoen euro uitgegeven met het oog op de herfinanciering van een overbruggingskrediet voor de acquisitie van een bijkomend belang van 20% in Eurogrid International. Vanwege de sterke belangstelling van investeerders, waarbij het orderboek in slechts enkele uren voltooid was, waren de obligaties aanzienlijk overtekend, wat leidde tot een jaarlijkse coupon van 1,50% voor de senior obligatie en een coupon van 2,75% voor de hybride obligatie.

In december sloot Elia met succes een lening van € 210 miljoen af om Nemo Link te financieren. De lening heeft een vaste looptijd van 15 jaar met een vaste rentevoet van 1,8% per jaar. De fondsen van de lening gaat naar Nemo Link.

Federaal Ontwikkelingsplan 2020-2030 (België)

Conform de wettelijke verplichting om elke vier jaar een Federaal Ontwikkelingsplan op te stellen, heeft Elia eind mei 2018 bij de CREG een ontwerpplan ingediend over de toekomst van het Belgische hoogspanningsnet op middellange termijn (Federaal Ontwikkelingsplan 2020-2030). Elia pleit voor een versnelde aanpak op het vlak van infrastructuurontwikkeling om de voordelen van de energietransitie volop te benutten. Het publiek kon het Federaal Ontwikkelingsplan 2020-2030 eind 2018 raadplegen tijdens een consultatieronde.

Ontwikkelingen van de markt

Na vijf jaar ontwikkelen en testen, hebben de voorgedragen marktoperatoren en de transmissienetbeheerders op 12 juni 2018 het **XBID-platform** gelanceerd (Cross-Border-Intra-Day). Dat impliceert de verdere openstelling van de grensoverschrijdende intraday elektriciteitshandel, waaraan 14 landen kunnen deelnemen: Oostenrijk, België, Denemarken, Estland, Finland, Frankrijk, Duitsland, Litouwen, Noorwegen, Nederland, Portugal, Spanje en Zweden. Het merendeel van de overige Europese landen zal aansluiten tijdens de tweede golf en in 2019 zullen zij ook XBID kunnen gebruiken. Het XBID-project is een belangrijke mijlpaal voor de realisatie van een geïntegreerde Europese intraday markt.

De eerste gezamenlijke **datahub** voor het Belgische elektriciteitsnet werd begin 2018 gelanceerd. Het centrale IT-platform is het resultaat van een nauwe samenwerking tussen transmissienetbeheerder Elia en de distributienetbeheerders. Het nieuwe IT-platform zal de flexibiliteit van de elektriciteitsmarkt bevorderen en zal helpen om op ieder ogenblik het evenwicht tussen vraag en aanbod te bewaren aan de beste prijs. Dit project

is een voorbeeld van efficiënte samenwerking tussen Elia en de Belgische distributienetbeheerders en zal ook uiterst belangrijk zijn voor een succesvolle energietransitie.

Na twee jaar intensief overleg met alle betrokken marktspelers startte Elia op 15 maart 2018 een formele openbare raadpleging over de **herziening van het Federaal Technisch Reglement**. De aanpassingen in het reglement vloeien voort uit de omzetting van de Europese netwerkcodes naar Belgische richtlijnen. Het reglement bepaalt onder meer de regels voor de grensoverschrijdende handel op de Belgische elektriciteitsmarkt. Het is de eerste grondige herziening sinds 2002. Na een consultatieperiode heeft Elia het aangepaste herzieningsvoorstel op 17 mei 2018 bij de bevoegde overheden ingediend.

Vorm geven aan de toekomst

In november 2018 heeft Elia groep een visienota gepubliceerd die prosumenten de weg wijst naar betere energiediensten en een optimalere energiefactuur. **Towards a Consumer-Centric System** moedigt particulieren en bedrijven aan om rechtstreeks gebruik te maken van de voordelen van geavanceerde energiediensten via een realtime communicatieplatform, een gepast marktmodel en digitale vernieuwing. Zo zullen de eindgebruikers maximaal voordeel halen uit de technologische investeringen die ze hebben gedaan om hun elektriciteitsfactuur te optimaliseren en kunnen ze bijdragen aan het systeemevenwicht. In 2019 zullen Elia en 75 marktpartijen uit verschillende sectoren deelnemen aan een digitale proeftuin waarbinnen ze hun innovatieve concepten kunnen uittesten die energiediensten aanbieden aan prosumenten. De testfase loopt tot eind 2019. In 2018 ontwikkelde Elia (in België) het **I.O. Energy**, oorspronkelijk een testproject dat het concept van een realtime communicatieplatform uittest. Partners van het project zijn Fluvius, Luminus, Enervalis en Scholt.

Om gelijke tred te houden met de energietransitie die aan de gang is, moeten de transmissienetbeheerders ook een aantal uitdagingen aanpakken die te maken hebben met de horizontale dimensie van het energiesysteem voor pan-Europese transmissie over lange afstanden. Alsmaar toenemende grote volumes hernieuwbare energie moeten over grote afstanden binnen heel Europa naar de verbruikscentra worden vervoerd. De uitdagingen op het vlak van het horizontale systeem zullen aan bod komen in een publicatie van Elia groep eind 2019. Het gaat meer bepaald om een efficiënter gebruik van infrastructuur en de aanpak van problemen zoals de congestie van het net en de loopflows.

Elia is een proefproject gestart om de mogelijkheden van **blockchaintechnologie** in de energiesector te onderzoeken. Er wordt bekeken of blockchain in aanmerking komt voor de automatisering van een aantal processen voor de activering van flexibele reserves en voor de ontwikkeling van decentrale flexibiliteit.

Nieuwe tariefmethodologie 2020-2023 in België

Op 28 juni keurde de Belgische regulator de nieuwe tariefmethodologie goed die van toepassing zal zijn voor de periode 2020-2023. Met betrekking tot de gereguleerde activiteiten houdt deze methodologie een voortzetting in van de belangrijkste principes die vandaag al van toepassing zijn. Zo blijft het regulatoire kader een cost-plus model met kostendekking van alle redelijke kosten en met een vergoeding. Die vergoeding is gebaseerd op een vergoeding van het eigen vermogen en op stimulansen waarbij ook het principe van de werkelijke schuld van toepassing blijft. De parameters voor de berekening van de vergoeding van het eigen vermogen werden herzien. Zo zal de risicovrije rentevoet ex-ante worden vastgelegd op 2.4% voor de volledige periode. Verder stijgt de verhouding tussen eigen vermogen en vreemd vermogen (gearing ratio) van 33% naar 40%. De vergoeding bevat specifieke stimulansen, gedefinieerd om Elia te stimuleren de performantie te verbeteren van een brede waaier van gereguleerde activiteiten in België.

4 VOORNAAMSTE GEBEURTENISSEN DIE ZICH HEBBEN VOORGEDAAN NA DE SLUITING VAN HET BOEKJAAR

Met betrekking tot de nieuwe tariefmethodologie die van toepassing is in België voor de periode 2020-2023 heeft Elia in 2018 beroep aangetekend tegen een nieuwe bepaling. Die bepaling omschrijft de impact op de gereguleerde tarieven van leningen aangegaan voor de financiering van niet-gereguleerde activiteiten. Volgens deze bepaling wordt de financiering van niet-gereguleerde activiteiten gewaardeerd volgens voorwaarden die gelijkwaardig zijn aan een financiering die volledig door eigen vermogen zou zijn verzekerd. Op 10 januari ontving Elia een kopie van de uitspraak van het Marktenhof, dat zijn beroep ontvankelijk maar ongegrond verklaart. Het onderwerp van deze uitspraak is beperkt tot de bepaling van de tariefmethodologie 2020-2023 die van kracht blijft zoals goedgekeurd en gepubliceerd op 28 juni 2018 en bijgevolg van toepassing vanaf 2020. Op basis van een gedetailleerde analyse van dit arrest, blijft Elia ervan overtuigd dat dit arrest geen significante impact heeft op de bestaande investeringen in niet-gereguleerde activiteiten. Mochten er zich in de toekomst elementen voordoen die tot substantieel andere gevolgen zouden leiden, dan zal Elia te gepasten tijde deze analyseren en standpunt innemen, met inbegrip van de mogelijke rechtsmiddelen en andere mitigerende maatregelen.

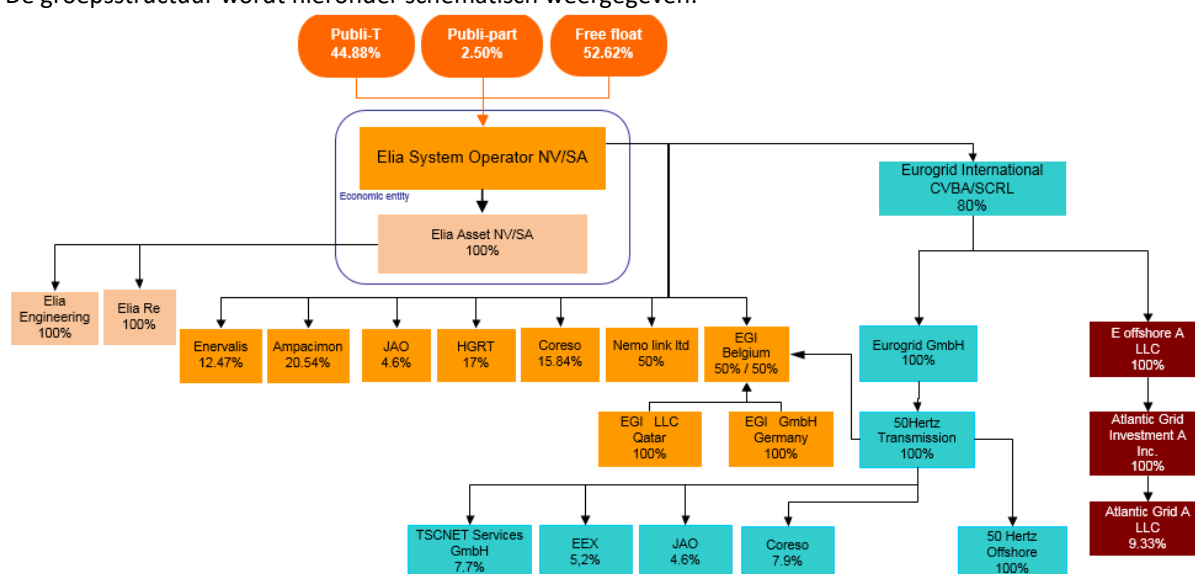
5 BIJZONDERE OPDRACHTEN VAN DE COMMISSARISSEN IN DE LOOP VAN HET BOEKJAAR

Elia System Operator heeft naast de gewone auditwerkzaamheden een beroep gedaan op de diensten voor van het college van commissarissen van KPMG Bedrijfsrevisoren, vertegenwoordigd door Alexis Palm, en Ernst & Young Bedrijfsrevisoren, vertegenwoordigd door Patrick Rottiers.

De informatie is terug te vinden in de jaarrekening onder sectie Vol 6.15 en Vol 6.18.2

6 STRUCTUUR VAN DE GROEP

De groepsstructuur wordt hieronder schematisch weergegeven:

De ondernemingen waar Elia System Operator hoofdaandeelhouder is, zijn de volgende:

- **Elia Asset** is de vennootschap die alle installaties van het hoogspanningsnet in eigendom heeft, die instaat voor de verdere uitbouw en het onderhoud van dit net. Elia Asset en Elia System Operator vormen één economische entiteit en handelen onder de naam Elia;
- **Eurogrid International CVBA** werd opgericht naar aanleiding van de overname van 50Hertz in Duitsland, waarin de Elia-groep 80% en KfW 20% van de aandelen bezit. De dochterondernemingen zijn Eurogrid GmbH, met inbegrip van 50Hertz Transmission en 50Hertz Offshore en E-Offshore A LLC;
- **Elia Grid International NV** ("EGI") werd in 2014 opgericht. De onderneming levert experts in consultancy, dienstverlening, engineering en aankopen en creëert waarde door oplossingen te bieden gebaseerd op internationale standaarden die volledig in overeenstemming met de gereguleerde bedrijfsomgeving werken.

De ondernemingen waar Elia System Operator een participatie in heeft:

- **Nemo Link Limited.** Op 27 februari 2015 heeft Elia System Operator samen met National Grid een joint venture-overeenkomst gesloten om de Nemo Link-Interconnector te bouwen; elke aandeelhouder bezit 50% in Nemo Link Limited, een vennootschap gevestigd in het Verenigd Koninkrijk.
- **JAO (Joint Allocation Office):** staat in voor dag-, maand- en jaarveilingen van de grenscapaciteit op 27 grenzen in Europa. JAO werd opgericht in 2015 door fusie van CAO Central Allocation Office GmbH en CASC.EU S.A.);
- **Coreso:** een coördinatiecentrum dat de veiligheid van de transmissienetten in enkele Europese regio's versterkt door de ontwikkeling van previsionele analyses van de elektriciteitsstromen in de netten en door de bewaking van de transmissie netten op continue real-time basis;
- **HGRT** is een holding van verschillende Europese transmissienetbeheerders die een participatie heeft in de Franse energiebeurs Powernext;
- **Ampacimon**, dat in 2010 werd opgericht, ontwikkelt systemen voor de bewaking van de ampère capaciteit (maximaal vermogen van een hoogspanningslijn in functie van zijn thermische limiet) op hoogspanningslijnen. Dankzij deze systemen kunnen de transmissienetbeheerders voor elektriciteit de efficiëntie van hun netten verhogen, terwijl ze toch de veiligheid ervan maximaal vrijwaren.
- **Enervalis**, een start-up die innovatieve software oplossingen ontwikkelt om het energieverbruik te optimaliseren in een context van grotere flexibiliteit tussen injecties en afnames op het net.

De andere bedrijven van de groep zijn:

- **Elia Engineering** is een engineering en consultancy bureau actief op het gebied van het ontwerp- en het project management van infrastructuur verbonden aan het hoogspanningsnetwerk en het elektriciteitsnet op zeer hoge spanning, en werkt bijna uitsluitend voor Elia Asset;
- **Elia Re** is een herverzekeringsmaatschappij gevestigd in Luxemburg, die werd opgericht om het verzekeringsbeleid te optimaliseren.

7 TOELICHTING BIJ DE JAARREKENING

7.1 Balans

7.1.1 Vaste activa

De **financiële vaste activa** omvatten:

- 100% participatie Elia Asset (€ 3.304,2 miljoen),
- 80% participatie in Eurogrid International (€ 1.254,2 miljoen),
- 50,01% participatie in Elia Grid International (€ 2,5 miljoen),
- 17% deelneming in HGRT (Holding des Gestionnaires de Réseau de Transport) (€ 11,7 miljoen),
- 15,84% participatie in CORESO (Coordination of Electricity System Operators) (€ 0,2 miljoen),
- 50% participatie in Nemo Link Ltd. (€ 116,3 miljoen),
- 5% participatie in JAO (€ 0,2 miljoen),
- 20,54% participatie in Ampacimon (€ 0,3 miljoen),
- 12,47% participatie in Enervalis (€ 0,7 miljoen),
- de participatie in Elia Engineering (1 aandeel),
- de participatie in Elia Re (1 aandeel),

De belangrijkste wijzigingen in 2018 zijn de volgende:

Verhoging van het belang van Elia in Eurogrid Int. met 20% tot 80% als gevolg van de aankoop van 885.250 aandelen met een totale waarde van € 988,7 miljoen.

Verhoging met € 23,8 miljoen kapitaalinjectie in de financiering van Nemo Link Ltd (Joint Venture tussen Elia System Operator en National Grid)

7.1.2 Vlottende activa

De **vorderingen op lange termijn** (€ 174,9 miljoen) bestaat uit een aandeelhouderslening voor € 174,9 miljoen. De stijging in vergelijking met 2017 is te wijten aan bijkomende stortingen voor deze aandeelhouderslening voor een bedrag van € 35,9 miljoen. De lange termijn handelsvordering van € 8,8 miljoen met Nemo Link Ltd. werd overgeboekt naar handelsvorderingen in 2018.

De **handelsvorderingen** (€ 221,4 miljoen) zijn gestegen met 2,7% of € 5,8 miljoen in vergelijking met 2017.

De **overige vorderingen** (€ 1.830,6 miljoen) bevatten hoofdzakelijk de vordering met betrekking tot een intercompany-lening en een rekening courant ten opzichte van de dochteronderneming Elia Asset voor € 1.799,0 miljoen (vs € 1.340,8 miljoen in 2017), en € 27,7 miljoen aan terug te vorderen BTW.

De **cashpositie** bedraagt (liquide middelen en geldbeleggingen) € 143,1 miljoen t.o.v. € 147,9 miljoen in 2017. De **overlopende rekeningen** (€20,4 miljoen) zijn gestegen met € 12,4 miljoen t.o.v. vorig boekjaar. De stijging is te wijten aan gekapitaliseerde intresten op de aandeelhouderslening met Nemo Link Ltd (stijging met € 6,3 miljoen in 2018) en kosten van de senior bond voor € 5,5 miljoen

7.1.3 Eigen vermogen

Kapitaal

Op 31 december 2018 bestaat het kapitaal en de uitgiftepremies uit de volgende rubrieken:

in € miljoen	2018	2017
Kapitaal	1.521,9	1.519,0
Uitgiftepremies	14,3	11,9
Einde boekjaar	1.536,2	1.530,9

In december vond een kapitaalverhoging van € 5,3 miljoen (waarvan € 2,8 als kapitaal en € 2,5 miljoen als uitgiftepremie) plaats ten behoeve van het personeel en daarbij werden 114.039 aandelen aan toonder uitgegeven. Het totaal aantal uitstaande aandelen op 31 december 2018 bedraagt 61.015.058. Onder de rubriek aandeelhoudersstructuur wordt dit verder toegelicht.

Op 31 december 2018 zijn er geen warrants en geen converteerbare obligaties die aanleiding kunnen geven tot een toename van het aantal aandelen.

Reserves en overgedragen winst:

in € miljoen	2018	2017
Wettelijke reserves	173,0	173,0
Belastingvrije reserves	2,4	1,6
Overgedragen winst	156,7	57,2
Totaal	332,1	231,8

Indien de Algemene Vergadering het voorstel tot winstverdeling van de raad van bestuur bevestigt, dan bedragen de reserves en de overgedragen winst € 156,7 op 31 december 2018 (zie ook rubriek 7.2.6.).

7.1.4 Voorzieningen

De voorzieningen dekken de mogelijke uitgaven voor de volgende risico's:

in € miljoen	2018	2017
Diverse hangende geschillen	0,4	0,4
Totaal	0,4	0,4

De voorziening voor geschillen is gebaseerd op de best mogelijke inschatting van de waarschijnlijke kosten die Elia zou moeten dragen ten gevolge van geschillen waarvoor Elia door een derde partij gerechtelijk wordt vervolgd of waarvoor zij betrokken is in een juridisch geschil.

7.1.5 Schulden

De **langlopende financiële schulden** bedragen € 3.648,1 miljoen en bevat onder andere obligatieleningen, aandeelhouderslening, achtergestelde lening en bankschulden.

De stijging met € 808,8 miljoen is voornamelijk te wijten aan de uitgifte van een nieuwe achtergestelde lening met een nominale waarde van €700 miljoen, een senior obligatielening met een looptijd van 10 jaar met een nominale waarde van € 300 miljoen aangegaan in september 2018, een lening EIB met een nominale waarde van € 100 miljoen met vervaldag 2025 en een bank lening met een nominale waarde van € 210 miljoen met vervaldag 2033. De obligatie lening met een nominale waarde van € 500 miljoen met een vervaldatum mei 2019 werd overgeboekt naar schulden op minder dan een jaar.

Langetermijnschulden

(in € miljoen) (Boekwaarde)	2018	2017
Achtergestelde leningen	699,9	
Aandeelhouderslening schijf A	495,8	495,8
Uitgifte van obligatieleningen	2.142,3	2.343,4
Kredietinstellingen	310,0	
Totaal schuld op lange termijn	3.648,1	2.839,2
Kortlopend deel van langetermijnleningen	500,0	
Totaal leningen	4.148,1	2.839,2

Overzicht leningen

(in € miljoen) (Nominale waarde)	Vervaldag	Nominale waarde
Uitgifte van achtergestelde lening 2018/onbepaald		700,0
Aandeelhouderslening Schijf A	2022	495,8
Uitgifte van obligatielening 2013 / 15 jaar	2028	550,0
Uitgifte van obligatielening 2013 / 20 jaar	2033	200,0
Uitgifte van obligatielening 2014 / 15 jaar	2029	350,0
Uitgifte van obligatielening 2015 / 8,5 jaar	2024	500,0
Uitgifte van obligatielening 2017 / 10 jaar	2027	250,0
Uitgifte van obligatielening 2018 / 10 Jaar	2028	300,0
Lening BEI 2018 / 7 Jaar	2025	100,0
Banklening 2018 / 15 Jaar	2033	210,0
Uitgifte van obligatielening 2004 / 15 jaar	2019	500,0
Totaal Lange termijn		4.155,8

Beschikbare kredietfaciliteiten

(in € miljoen)	Vervaldag	Beschikbaar bedrag	Gemiddelde interestvoet	Bedrag	
				Gebruikt	Niet gebruikt
Bevestigde kredietfaciliteiten	08/07/2021	110,0	Euribor + 0,30 %	0,0	110,0
Bevestigde kredietfaciliteiten	08/07/2021	110,0	Euribor + 0,30 %	0,0	110,0
Bevestigde kredietfaciliteiten	08/07/2021	110,0	Euribor + 0,30 %	0,0	110,0
Bevestigde kredietfaciliteiten	08/07/2021	110,0	Euribor + 0,30 %	0,0	110,0
Bevestigde kredietfaciliteiten	08/07/2021	110,0	Euribor + 0,30 %	0,0	110,0
Bevestigde kredietfaciliteiten	08/07/2021	100,0	Euribor + 0,30 %	0,0	100,0
Belgisch Treasury bills programma	-	350,0	Euribor + marge te bepalen	50,0	300,0
Totaal		1.000,0		50,0	950,0

De **financiële schulden** bedragen € 58,3 miljoen en bestaat uit een Intercompany lening met Elia Engineering, aangegaan in het kader van groepsstrategie op het vlak van cashbeheer, ten bedrage van € 8,3 miljoen en een bedrag van € 50,0 miljoen aan commercial paper.

De **handelsschulden** (€ 242,9 miljoen) stegen met € 63,6 miljoen tegenover eind vorig boekjaar. De te ontvangen facturen stegen met € 66,4 miljoen.

De **overige schulden** (€ 55,4 miljoen) omvatten hoofdzakelijk het te betalen dividend over 2018 (miljoen) en een bedrag van € 48,1 miljoen aan federale en regionale heffingen.

De **overlopende rekeningen** bedragen € 594,3 miljoen tegenover € 577,4 miljoen eind 2017. De stijging van € 16,9 miljoen is het gevolg van de toename van het saldo "afrekeningsmechanisme", dat steeg van € 526,1

miljoen per eind 2017 tot een bedrag van € 532,9 miljoen op 31 december 2018. Daarnaast bevat deze rubriek nog toe te rekenen kosten met betrekking tot de financiële lasten op leningen (€ 57,1 miljoen).

Het afrekeningsmechanisme omvat de afwijkingen van het door de CREG goedgekeurde budget met betrekking tot de niet-beheersbare kosten en opbrengsten. Het operationele resultaat lag € miljoen hoger. Meer uitleg over het bedrag van € miljoen wordt beschreven in rubriek 7.2.1 “Bedrijfsopbrengsten”.

Afrekeningsmechanisme (in € miljoen)	2018	2017
Te verrekenen in huidige tariefperiode (2016-2019)	(110,5)	(161,4)
Saldi boekjaren 2015-2017 terug te geven aan de tarieven – periodes nog te bepalen	(422,4)	(364,7)
Saldo te recupereren via/(terug te geven aan) de tarieven	(532,9)	(526,1)

7.2 Resultatenrekening

7.2.1 Bedrijfsopbrengsten

Elia System Operator werd op 13 september 2002 aangeduid als netbeheerder en vanaf die datum gebruikt Elia System Operator tarieven die, in overeenstemming met de wettelijk en reglementaire bepalingen, werden goedgekeurd door de CREG.

De totale bedrijfsopbrengsten kunnen opgesplitst worden in de volgende rubrieken:

Detail bedrijfsopbrengsten (€ miljoen)	2018	2017
Opbrengsten volgens oude tariefmethodologie		
Aansluitingen	42,6	42,2
Beheer en ontwikkeling van de netwerkinfrastructuur	472,7	479,2
Beheer van het elektrisch systeem	116,2	118,5
Compensatie van onevenwichten	189,5	170,7
Marktintegratie	25,5	24,3
Internationale inkomsten	57,8	47,3
Overige	24,3	21,4
Totaal opbrengsten en diverse opbrengsten	928,6	903,6
Afrekeningsmechanisme (afwijkingen goedgekeurd budget)	(52,9)	(102,1)
Afrekeningsmechanisme 2016-2019	47,0	(2,1)
Totaal afrekeningsmechanisme	(5,9)	(104,2)
Totaal	922,7	799,4

De **opbrengsten uit aansluitingen** stegen licht tot € 42,6 miljoen (gestegen met 0,9%), hoofdzakelijk door hogere opbrengsten uit verbindingstudies.

De opbrengsten uit **het beheer en de ontwikkeling van de netwerkinfrastructuur** (gedaald met 1,4%) en uit **het beheer van het elektriciteitssysteem** (gedaald met 1,9%) daalden licht, voornamelijk door een tariefverlaging. Diensten verleend in het kader van energiebeheer en individuele balancing van balancinggroepen worden betaald binnen de opbrengsten uit de **compensatie voor onevenwichten**. Deze opbrengsten zijn met € 18,8 miljoen gestegen naar € 189,5 miljoen, hoofdzakelijk door de tariefverhoging voor het beheer van energiereserves en ‘black-start’ gebaseerd op afname (+ € 15,0 miljoen), een volumedaling voor het beheer van energiereserves en ‘black-starts’ gebaseerd op injectie (- € 11,8 miljoen) en door hogere opbrengsten uit de compensatie van onevenwichten (+ € 15,6 miljoen). De stijging in de opbrengsten uit onevenwichten is te wijten aan hogere onevenwichtsprijzen in 2018 in het algemeen en voor de maand maart in het bijzonder als gevolg van een onverwachte koudegolf en hoge pieken in de onevenwichtsprijzen in de tweede helft van 2018.

De laatste rubriek van de tarifaire opbrengsten omvat de diensten die Elia Transmission verleent in het kader van de **marktintegratie**. Daarvoor stegen de opbrengsten met 4,9% tot € 25,5 miljoen, voornamelijk als gevolg van een tariefverhoging.

De **internationale opbrengsten** stegen met € 10,5 miljoen (gestegen met 22,1%) door hogere inkomsten uit congestie aan de zuidgrens door een combinatie van een grotere nucleaire beschikbaarheid in Frankrijk en een lagere nucleaire beschikbaarheid in België in heel 2018.

Andere inkomsten bleven in de lijn van vorig jaar met een bedrag van € 24,3 miljoen en vertegenwoordigt vooral klantenbijdragen en inkomsten uit geactiveerde eigen productie.

Het **afrekeningsmechanisme** (€ 5,9 miljoen) omvat de afwijkingen in het huidige jaar van de door de regulator goedgekeurde budget (€ 52,9 miljoen) en de vereffening van netto-overschotten uit de vorige tariefperiode (-€ 47,0 miljoen). Het operationele surplus van de door de regulator toegestane kosten en opbrengsten ten opzichte van het budget moet worden terugbetaald aan de consumenten en maakt daarom geen deel uit van de opbrengsten. Het operationele surplus ten opzichte van het budget is voornamelijk het resultaat van hogere tarifaire verkopen (€ 5,1 miljoen), hogere internationale opbrengsten (€ 15,7 miljoen), lagere kosten voor ondersteunende diensten (€ 24,6 miljoen) en lagere financiële lasten (€ 28,8 miljoen). Die werden deels gecompenseerd door een hogere gereguleerde nettowinst (€ 7,3 miljoen) en hogere belastingen dan geraamd in het budget (€ 18,6 miljoen).

7.2.2 Bedrijfskosten

De **diensten en diverse goederen** (€ 798,7 miljoen) zijn met € 132,2 miljoen gestegen, vooral tengevolge de hogere intercompany doorrekening vanuit Elia Asset (€ 61,8 miljoen).

De **bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen** zijn als volgt opgesplitst:

(in € miljoen)	2018	2017
Bezoldigingen	29,4	26,7
Sociale lasten	7,2	6,7
Pensioenen en gelijkaardige verplichtingen	3,9	3,7
Overige sociale lasten	0,8	0,9
Totaal	41,3	38,1

De **bezoldigingen en sociale lasten** zijn met € 3,2 miljoen gestegen ten opzichte van 2017.

De stijging van de personeelskost is hoofdzakelijk te wijten aan de stijging van de gemiddelde FTE's met 8

7.2.3 Voorzieningen voor risico's en kosten

De **voorzieningen voor risico's en kosten** (€ 0,1 miljoen) omvatten aanpassingen van provisies voor hangende geschillen.

7.2.4 Financieel resultaat

De **recurrente financiële opbrengsten** bedragen € 221,9 miljoen, die grotendeels bestaan uit ontvangen dividenden (€ 210,2 miljoen).

De **recurrente financiële kosten** (€ 102,5 miljoen) omvatten vooral de interesten voortvloeiend uit de lange- en kortetermijnleningen. Deze kosten stijgen met € 13,6 miljoen, voornamelijk ten gevolge het hoger uitstaand ontleend bedrag n.a.v. leningen uitgegeven in de loop van 2018. Zie sectie 7.1.5.

7.2.5 Belastingen

In 2018 bedroeg de winst over het boekjaar voor belastingen € 202,2 miljoen. Na toevoeging van de verworpen uitgaven en na aftrek van de definitieve belastbare inkomsten bedraagt de belastingkost van Elia System Operator in 2018 € 0,6 miljoen.

7.2.6 Winstverdeling

De raad van bestuur zal aan de algemene vergadering van 21 mei 2019 voorstellen om een dividend uit te keren van 1.66 €/aandeel en de winst als volgt te verdelen:

Winst van het boekjaar	201.602.863,29
Overgedragen winst van het vorige boekjaar	57.174.450,91
Toevoeging aan belastingvrije reserve	747.600,00
Toevoeging aan wettelijke reserve	
Toevoeging overgedragen winst	156.744.717,92
Uit te keren dividend	101.284.996,28

8 BIJKOMENDE INFORMATIE

8.1 KENMERKEN VAN DE SYSTEMEN VOOR INTERNE CONTROLE EN RISICOBEHEER

Het referentiekader van de interne risicobeheerscontrole dat door het directiecomité geïmplementeerd is en door de Raad van Bestuur van Elia is goedgekeurd, is gebaseerd op het COSO II Framework. Dit kader omvat vijf nauw verbonden basiscomponenten om een geïntegreerd proces te verzekeren voor de systemen voor interne controle en risicobeheer: de controleomgeving, de risicobeoordeling, de controleactiviteiten, de informatie en de communicatie en de monitoring. Door deze concepten toe te passen en in haar processen en activiteiten te integreren kan Elia haar activiteiten onder controle houden, de efficiëntie van haar operaties verbeteren, haar middelen optimaal inzetten en zo bijdragen tot de realisatie van haar doelstellingen. Hierna wordt de toepassing van COSO II binnen Elia beschreven.

8.1.1 Controleomgeving

ORGANISATIE VAN DE INTERNE CONTROLE

Overeenkomstig de statuten van Elia heeft de raad van bestuur verschillende comités opgericht die helpen bij de uitoefening van zijn verantwoordelijkheden: het directiecomité, het auditcomité, het vergoedingscomité en het corporate governance comité. Het auditcomité werd door de raad belast met het toezicht op: (i) het proces van financiële reporting, (ii) de efficiëntie van de systemen voor interne controle van het beheer van de bedrijfsrisico's, (iii) de interne audit en de efficiëntie ervan, (iv) de statutaire audit van de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening, inclusief de opvolging van alle vragen en aanbevelingen van de externe auditeurs, (v) de onafhankelijkheid van de externe auditeurs, (vi) het onderzoeken van de rekeningen en het controleren van de budgetten¹.

Het auditcomité komt in principe driemaandelijks bijeen om deze verschillende punten te bespreken.

Het departement Finance ondersteunt het directiecomité door tijdig de correcte en betrouwbare financiële informatie ter beschikking te stellen die nodig is voor de besluitvorming betreffende de opvolging van de rentabiliteit van de activiteiten en het efficiënt beheer van de financiële diensten van de onderneming. De externe financiële reporting waaraan Elia is onderworpen omvat (i) de statutaire financiële en fiscale reporting, (ii) de geconsolideerde financiële reporting, (iii) de specifieke reportingverplichtingen van een beursgenoteerd bedrijf, (iv) en de reporting die door het regelgevend kader wordt opgelegd. Elia heeft een gestructureerde aanpak ontwikkeld, die bijdraagt tot de volledigheid en exactheid van de financiële informatie en rekening houdt met de termijnen voor de controle van de activiteiten en de interventie van de voornaamste betrokkenen, teneinde adequate controles en rekeningen te verzekeren.

INTEGRITEIT EN ETHIEK

De integriteit en ethiek van Elia zijn van essentieel belang in haar interne controleomgeving. Het directiecomité en het management communiceren regelmatig over deze principes om de wederzijdse rechten en plichten van

de onderneming en van haar medewerkers toe te lichten. Deze regels worden aan alle nieuwe medewerkers meegedeeld en de naleving ervan is formeel voorzien in de arbeidsovereenkomsten. De gedragscode heeft bovendien als doel inbreuken op de Belgische wetgeving inzake het gebruik van voorkennis of marktmanipulatie en verdachte activiteiten te vermijden. Het management ziet er continu op toe dat de medewerkers de interne waarden en procedures naleven en neemt, indien nodig, de nodige maatregelen, zoals beschreven in het bedrijfsreglement en in de arbeidsovereenkomsten.

De ethische code definieert wat Elia als correct ethisch ondernemen beschouwt, en stipuleert het beleid en een aantal principes m.b.t. het vermijden van belangenconflicten. Integer en onafhankelijk handelen met alle stakeholders is een essentieel uitgangspunt in het handelen van onze medewerkers.. De Ethische Code van Elia stelt uitdrukkelijk dat de Groep omkoping verbiedt in welke vorm dan ook, alsook misbruik van voorkennis en marktmanipulatie. Dit wordt ook ondersteund door de Gedragscode van Elia. Elia en haar medewerkers maken geen gebruik van geschenken of entertainment om concurrentievoordeel te behalen. Facilitaire betalingen zijn niet toegestaan door Elia. Het verhullen van geschenken of entertainment als liefdadigheidsgiften is evenzeer een schending van de Ethische Code. De Ethische Code onderstreept ook het verbod van elke vorm van racisme en discriminatie, gelijke kansen voor alle werknemers en de bescherming van de vertrouwelijkheid wat het gebruik van IT-systemen betreft. Iedereen die specifiek bij het aankoopproces betrokken is, moet zich houden aan de deontologie van Elia betreffende aankopen en alle regels die daaruit voortvloeien. Elia's aankoopdeontologie is intern en extern gepubliceerd en steunt op 4 pijlers: vertrouwelijkheid; niet-discriminerende behandeling van de leveranciers; transparantie; en het vermijden van belangenconflicten. Op een regelmatige basis zorgt het management van de medewerkers die betrokken zijn in de aankoop- en betaal-processen voor voldoende training en awareness aangaande deze topics.

Wegens haar wettelijk statuut van transmissienetbeheerder voor elektriciteit is Elia onderworpen aan een groot aantal statutaire en regulatoire voorschriften die drie fundamentele principes definiëren: niet-discriminerend gedrag, vertrouwelijke behandeling van informatie en transparantie m.b.t. niet-confidentiële marktinformatie versus alle actoren uit deze elektriciteitsmarkt. Om aan deze specifieke verplichtingen te voldoen heeft Elia een 'Engagement Program' uitgewerkt dat door het corporate governance comité is goedgekeurd. De Compliance Officer rapporteert hierover jaarlijks aan de regulerende organen.

Eventuele inbreuken m.b.t. deze codes kunnen gemeld worden aan de Compliance Officer, die deze op een objectieve en vertrouwelijke wijze behandelt. De Compliance Officer verklaart in 2018 geen meldingen m.b.t. inbreuken in deze materies ontvangen te hebben, noch van interne medewerkers, noch van externe stakeholders.

Interne Audit integreert in zijn jaarprogramma een aantal acties en controle-audits teneinde specifieke preventies tegen fraude te ontwikkelen. Eventuele vaststellingen worden systematisch gerapporteerd aan het Auditcomité. In 2018 werden geen relevante vaststellingen gedaan m.b.t. financiële fraude in de specifieke audit aangaande de aankoop- en betaal-processen noch in de andere audits van het audit jaarprogramma

ROLLEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN

Het intern controlesysteem van Elia steunt op duidelijk omschreven rollen en verantwoordelijkheden op alle niveaus van de organisatie. De rollen en verantwoordelijkheden van de diverse comités binnen Elia zijn voornamelijk geïdentificeerd in het wettelijk kader dat van toepassing is op Elia, in de statuten en in het Corporate Governance Charter.

Het departement Boekhouding staat onder toezicht van de Chief Financial Officer en is belast met de statutaire financiële en fiscale reporting en de consolidatie van de verschillende dochtervennootschappen van de Elia groep. Het departement Beheerscontrole staat in voor de opvolging van de boekhouding en voor de analytische reporting en is belast met alle financiële reporting in de regulatoire context. Het departement Investor Relations is belast met de specifieke reporting die van toepassing is op een beursgenoteerde onderneming.

Wat het proces van financiële reporting betreft, zijn de taken en verantwoordelijkheden van iedere werknemer van het departement Boekhouding duidelijk omlind om te waarborgen dat de geleverde financiële resultaten de financiële transacties van Elia exact en eerlijk weergeven. De belangrijkste controles en het tijdschema voor de realisatie van deze taken en controles werden geïdentificeerd en opgenomen in een gedetailleerd kader van taken en verantwoordelijkheden.

Alle entiteiten van de consolidatiekring hebben een IFRS boekhoudhandleiding geïmplementeerd. Die geldt als referentie inzake de boekhoudkundige principes en procedures, teneinde coherentie en vergelijkbaarheid te verzekeren, alsook een correcte boekhouding en reporting binnen de Groep.

Het departement Finance beschikt over de nodige instrumenten, zoals IT-tools, voor de uitvoering van zijn taken. Alle entiteiten van de consolidatiekring gebruiken dezelfde ERP-applicatie, die diverse geïntegreerde controles bevat en een gepaste taakverdeling ondersteunt. Bovendien licht Elia de rollen en verantwoordelijkheden van al haar medewerkers toe door middel van een beschrijving van elke functie overeenkomstig de methodologie van Business Process & Applications.

COMPETENTIES

Elia houdt in haar processen inzake rekrutering, opleiding en retentie, rekening met het cruciale belang van de competenties en de expertise van haar medewerkers om ervoor te zorgen dat haar activiteiten op een betrouwbare en efficiënte wijze worden uitgevoerd. Het departement Human Resources heeft adequate beleidslijnen uitgestippeld en geeft een omschrijving van alle functies teneinde de rollen, verantwoordelijkheden en functievereisten te identificeren, alsook de kwalificaties die nodig zijn om deze te vervullen.

Elia heeft een beleid opgesteld voor het beheer van de generieke en specifieke competenties in overeenstemming met de waarden van de onderneming en moedigt al haar medewerkers aan om opleidingen te volgen om de hun toegewezen taken efficiënt te kunnen uitvoeren. De vereisten in termen van competentieniveaus worden continu geanalyseerd door middel van formele en informele (zelf)-evaluaties op verschillende tijdstippen tijdens de loopbaan van de medewerkers.

Aan alle medewerkers die rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken zijn bij de financiële reporting worden opleidingsprogramma's inzake financiële reporting aangeboden. De opleiding is zowel toegespitst op het bestaande regelgevend kader en de boekhoudkundige verplichtingen als op de activiteiten zelf, met een hoge graad van inzicht zodat de goede vragen kunnen worden gesteld.

8.1.2 Risicobeoordeling

Risicobeoordeling is een ander systeem voor interne controle dat van cruciaal belang is voor Elia om de strategische doelstellingen van haar opdracht te realiseren; de raad van bestuur en de Risk Manager identificeren, analyseren en beoordelen geregeld samen de belangrijkste strategische en tactische risico's. Deze risico's worden kwalitatief en/of kwantitatief beoordeeld afhankelijk van hun aard en hun potentiële impact. De Risk Manager stelt vervolgens aanbevelingen voor betreffende de manier waarop elk van deze risico's het best kan worden beheerd, rekening houdend met de interactie tussen alle aan Elia verbonden risico's. Op basis van deze evaluatie worden preventieve, bijsturende en/of corrigerende acties geïmplementeerd om zo, indien nodig, de bestaande interne controles te versterken.

Het management van Elia is verantwoordelijk voor het invoeren van een efficiënte interne controle, die onder andere een correcte financiële reporting waarborgt. Het onderstreept het belang van het risicobeheer inzake financiële reporting door samen met het auditcomité rekening te houden met de volledige waaier van activiteiten en de daaraan verbonden risico's. Het ziet erop toe dat de risico's correct worden weergegeven in de financiële resultaten en reportings. De risicobeoordeling gaat bovendien verder dan de gekende risico's van Elia en tracht te anticiperen op de aard en de kenmerken van opkomende risico's die een impact op de activiteiten van Elia kunnen hebben.

De voornaamste stappen in de beoordeling van de financiële risico's zijn:

1. het identificeren van de doorslaggevende elementen van de financiële reporting en de doelstellingen ervan;
2. het identificeren van de belangrijke risico's in de realisatie van de doelstellingen;
3. het identificeren van de controlemechanismen van de risico's.

De doelstellingen van de financiële reporting omvatten (i) de conformiteit van de financiële verklaringen met de algemeen aanvaarde boekhoudkundige principes, (ii) de transparantie en juistheid van de informatie in de financiële resultaten, (iii) het toepassen van boekhoudkundige principes die aangepast zijn aan de sector en aan de transacties van de onderneming en (iv) de juistheid en betrouwbaarheid van de financiële resultaten.

De activiteiten van Elia als transmissienetbeheerder voor elektriciteit met betrekking tot haar fysieke installaties dragen in belangrijke mate bij tot de financiële resultaten. De gepaste procedures en controles werden dan ook ingevoerd om over een volledige en realistische inventaris van de fysieke installaties te beschikken. Risicobeheer is een activiteit die op het niveau van de onderneming wordt gevoerd en ondersteund door aan alle medewerkers verantwoordelijkheden ter zake toe te wijzen bij de uitvoering van hun specifieke activiteiten, zoals in de policy voorgeschreven.

EEN CONTINUE BEOORDELING

Dankzij een aanpak die tegelijk top-down en bottom-up is, kan Elia gebeurtenissen identificeren en, in de mate van het mogelijke, erop anticiperen, en reageren op eventuele incidenten, zowel van buitenaf als binnenin de organisatie, die de realisatie van de doelstellingen kunnen beïnvloeden.

TOP-DOWN AANPAK GEBASEERD OP DE STRATEGISCHE RISICO'S

Driemaandelijks worden de strategische risico's geëvalueerd in een reporting aan het auditcomité. Telkens wanneer een bedreiging of potentiële opportuniteiten worden vastgesteld worden actieplannen of specifieke evaluaties van nieuwe risico's uitgevoerd.

BOTTOM-UP AANPAK MET BETREKKING TOT DE BUSINESS

Teneinde nieuwe risico's te identificeren of veranderingen van de bestaande risico's te evalueren, blijven de Risk Manager en het management continu in contact en zijn ze alert voor veranderingen die een eventuele aanpassing van de risicobeoordeling en van de daaraan verbonden actieplannen vereisen. Aan de hand van criteria wordt beslist of het nodig is om de processen van financiële reporting en de daaraan verbonden risico's te evalueren. Het accent ligt op de risico's in verband met de veranderingen van de financiële en regulatorische omgeving, de industriële praktijken, de boekhoudkundige normen en de ontwikkelingen van de onderneming, zoals fusies en overnames.

Het operationeel management analyseert de risico's en stelt actieplannen voor. Ingrijpende wijzigingen van de waarderingsregels moeten door de raad van bestuur worden goedgekeurd. Het Risk Management speelt een essentiële rol in het handhaven van de waarde van Elia voor de stakeholders en voor de gemeenschap. Het werkt met alle departementen samen om Elia optimale kansen te geven om haar strategische doelstellingen te verwezenlijken en adviseert de onderneming betreffende de aard en de mogelijke gevolgen van toekomstige risico's.

8.1.3 Controleactiviteiten

VOORNAAMSTE CONTROLEACTIVITEITEN

Elia heeft op de verschillende niveaus van haar structuur interne controlemechanismen geïmplementeerd teneinde te waarborgen dat de normen en interne procedures voor het correct beheer van de geïdentificeerde risico's worden nageleefd. Enkele voorbeelden:

- (i) een duidelijke taakverdeling in de processen om te vermijden dat een enkele persoon een transactie initieert, goedkeurt en registreert; met het oog daarop werden beleidslijnen voor de toegang tot de informatiesystemen opgesteld en bevoegdheden gedelegeerd;
- (ii) auditmiddelen zijn in de processen geïntegreerd om de eindresultaten in verband te brengen met de onderliggende transacties;
- (iii) gegevensveiligheid en -integriteit door een correcte toekenning van rechten;
- (iv) een gepaste documentatie van de processen via de intranetapplicatie Business Process & Applications die de beleidslijnen en procedures centraliseert.

De departementsverantwoordelijken moeten ervoor zorgen dat controleactiviteiten geïmplementeerd worden met betrekking tot de inherente risico's van hun departement.

PROCES VAN FINANCIËLE REPORTING

Voor ieder belangrijk risico inzake financiële reporting heeft Elia adequate controles gedefinieerd om de kans op fouten tot een minimum te beperken. De rollen en verantwoordelijkheden werden gedefinieerd voor het afsluitingsproces van de financiële resultaten. Voor iedere stap werd een continue follow-up ingevoerd, met een gedetailleerde agenda van alle activiteiten van de dochtervennootschappen van de Groep. Controles worden uitgevoerd om de kwaliteit en de naleving van de interne en externe verplichtingen en aanbevelingen na te gaan. Tijdens de afsluiting wordt een specifieke test uitgevoerd om belangrijke ongewone transacties te controleren, alsook de boekhoudkundige lijnen en aanpassingen aan het einde van de periode, de transacties van de

ondernemingen en de belangrijkste ramingen. De combinatie van al deze controles biedt voldoende zekerheid dat de financiële resultaten betrouwbaar zijn. Geregelde interne en externe audits dragen ook bij tot de kwaliteit van de financiële reporting.

Bij het identificeren van de risico's die de realisatie van de doelstellingen van de financiële reporting kunnen beïnvloeden, houdt het management rekening met de mogelijkheid van foute verklaringen als gevolg van fraude en neemt het de nodige maatregelen indien de interne controle moet worden versterkt. De interne audit voert specifieke audits uit, op basis van de evaluatie van de mogelijke frauderisico's, teneinde fraude te vermijden en te voorkomen.

8.1.4 Informatie en communicatie

Elia communiceert de relevante informatie aan haar medewerkers om hen in staat te stellen hun verantwoordelijkheden op te nemen en hun doelstellingen te bereiken. De financiële informatie is noodzakelijk voor de budgettering, de ramingen en de controle van de conformiteit met het regelgevende kader. Daarnaast is de operationele informatie absoluut noodzakelijk om de verschillende rapporten op te stellen die cruciaal zijn voor de goede werking van de onderneming. Elia registreert dan ook de recente en historische gegevens die nodig zijn om haar bedrijfsrisico's te evalueren. Er wordt een beroep gedaan op verschillende communicatiekanalen: handleidingen, nota's, e-mails, uithangborden met informatie en intranetapplicaties. De financiële resultaten worden aan een interne reporting onderworpen en worden op verschillende niveaus gevalideerd. Het management dat met de financiële reporting belast is, komt geregeld samen met de overige interne diensten (operationele en controlediensten) om de informatie betreffende de financiële reporting te identificeren. Het valideert en documenteert de voornaamste assumpties die aan de basis liggen van de registratie van de reserves en de rekeningen van de onderneming.

Op het niveau van de Groep worden de geconsolideerde resultaten per segment verdeeld en gevalideerd door middel van een vergelijking met de historische cijfers en een vergelijkende analyse tussen de ramingen en de werkelijkheid. Deze financiële informatie wordt maandelijks aan het directiecomité gerapporteerd en driemaandelijks met het auditcomité besproken. De voorzitter van het auditcomité informeert vervolgens de raad van bestuur.

8.1.5 Monitoring

Elia evalueert continu of haar benadering van het risicobeheer adequaat is. De monitoringprocedures zijn een combinatie van de monitoringactiviteiten die tijdens het normale verloop van de business worden uitgevoerd en ad hoc evaluaties met betrekking tot specifiek uitgekozen thema's. De monitoringactiviteiten omvatten (i) een maandelijkse reporting van de strategische indicatoren aan het directiecomité en het management, (ii) een follow-up van de belangrijkste operationele indicatoren op het niveau van de departementen, (iii) een maandelijkse financiële reporting, met een onderzoek van de afwijkingen ten opzichte van het budget, van de vergelijkingen met voorafgaande periodes en van de gebeurtenissen die een impact kunnen hebben op de kostencontrole. De feedback van derden wordt eveneens in rekening genomen op basis van diverse bronnen zoals (i) de beursindicatoren en de rapporten van de noteringsinstantie, (ii) de waarde van het aandeel, (iii) de rapporten van de federale en regionale regulatoren over de naleving van het wettelijk en regelgevend kader en (iv) de rapporten van de veiligheids- en verzekeringsmaatschappijen. Door de gegevens afkomstig van externe bronnen met de intern gegenereerde gegevens te vergelijken en aan de hand van de daaruit voortvloeiende analyses kan Elia zich continu verbeteren.

De interne audit speelt ook een sleutelrol op het gebied van monitoring door onafhankelijke reviews te realiseren van de belangrijkste financiële en operationele processen met betrekking tot de reglementeringen die op Elia van toepassing zijn. De resultaten van deze reviews worden aan het auditcomité gerapporteerd om het te ondersteunen in zijn opdracht betreffende het toezicht op de efficiëntie van de interne controlesystemen, het risicobeheer en de processen voor financiële reporting van de onderneming.

De wettelijke entiteiten van de Groep zijn bovendien aan een externe audit onderworpen. Deze audit omvat in het algemeen de evaluatie van de interne controle en beoordeelt de (jaarlijkse en halfjaarlijkse) statutaire en geconsolideerde financiële resultaten. De externe auditeurs geven aanbevelingen om de interne controlesystemen te verbeteren. Deze aanbevelingen, de actieplannen en hun implementatie zijn het voorwerp van een jaarlijkse reporting aan het auditcomité, wat betreft de entiteiten die beschikken over een dergelijk orgaan. Het Auditcomité rapporteert aan de raad van bestuur betreffende de onafhankelijkheid van de

statutaire auditor of auditor vennootschap en bereidt een ontwerp van resolutie voor de aanduiding van de externe auditor voor.

8.2 RISICO'S EN ONZEKERHEDEN WAARMEE HET BEDRIJF WORDT GECONFRONTEERD

8.2.1 Reglementaire risico's en inkomstenrisico's

Niet-geplande en/of ongelegen komende wijzigingen of misinterpretaties van de regulatoire of beleids mechanismen (tarieven, incentives, doelstellingen inzake hernieuwbare energie, werkingsregels) zouden in strijd kunnen zijn met de strategie die de netbeheerder heeft uitgestippeld of voor ogen heeft en dat zou zware financiële en organisatorische gevolgen kunnen hebben.

INTERNATIONAAL

De twee transmissienetbeheerders voor elektriciteit binnen de Elia groep anticiperen proactief op de Europese regelgevingen, op de nieuwe richtlijnen en regels die op Europees niveau worden voorbereid of die op omzetting in Belgisch en Duits recht wachten, om de onzekerheden zoveel mogelijk te beperken. Elia en 50Hertz volgen in het bijzonder en aandachtig het overleg op Europees niveau dat concreet tot maatregelen, waaronder het zogenaamde 'winter- maatregelenpakket (het zogenaamde 'winter package') heeft geleid. Deze maatregelen zouden in de toekomst een grote weerslag kunnen hebben op de taken en verantwoordelijkheden van de transmissienetbeheerders.

Zowel Elia als 50Hertz zijn gecertificeerde transmissienetbeheerders volgens het 'full ownership unbundling'–model. Zij zijn er dus toe gehouden om volledig onafhankelijk te zijn van de elektriciteits- en gasproducenten en elektriciteits- en gasleveranciers. Zij moeten voortdurend voldoen aan de verplichtingen die voortvloeien uit deze certificering. Daarnaast blijven zowel Elia als 50Hertz een actieve rol spelen in projecten die bedoeld zijn om een geïntegreerde Europese energiemarkt uit te bouwen, zoals de Europese Commissie die nastreeft.

Voor de uitoefening van hun activiteiten hebben Elia en 50Hertz een licentie, die kan worden ingetrokken als ze onder andere niet beschikken over de menselijke, technische en/of financiële middelen om een continu en betrouwbaar beheer van het net te verzekeren in overeenstemming met de vigerende wetgeving en de onafhankelijkheidseisen opgenomen in artikel 9 van de Elektriciteitsrichtlijn van de Europese Unie.

Een dergelijke intrekking zou een negatieve materiële impact op Elia en/of 50Hertz hebben.

Elia en 50Hertz behoren daarenboven tot de oprichtende leden van ENTSO-E, de Europese organisatie van netbeheerders die in december 2008 werd opgericht en die 43 transmissienetbeheerders uit 36 landen verenigt, onder meer uit de landen van de Europese Unie. Deze vereniging neemt onder andere de rol op zich van het Europees Netwerk van Transmissienetbeheerders, zoals bepaald in het derde pakket.

NATIONAAL

Het Belgisch wettelijk kader werd vastgelegd bij de omzetting van de eerste Europese richtlijn over de interne elektriciteitsmarkt in de Elektriciteitswet van 29 april 1999. Met de wijziging van 8 januari 2012 werd de Elektriciteitswet grondig gewijzigd met de bedoeling ze af te stemmen op de wetgevende maatregelen van het Derde Energiepakket.

Overeenkomstig artikel 258 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, ziet de Europese Commissie onder meer toe op de omzetting van de Europese richtlijnen in het nationaal recht. In dat kader heeft ze op 25 februari 2016 een met redenen omkleed advies gericht aan de Belgische staat op 25 februari 2016 waarin ze, zoals in het persbericht werd vermeld, oordeelde dat België bepaalde regels die betrekking hebben op de unbundling (dit betekent dat het eigendom en de boekhouding van de Belgische transmissieactiviteiten volledig gescheiden is van de andere productie- of leveringsactiviteiten) waardoor andere bedrijven dan de Belgische transmissienetbeheerder, geen interconnectoren hebben kunnen ontwikkelen en uitbaten met andere Europese lidstaten. Daarenboven oordeelde de Europese Commissie in haar advies dat de regels met betrekking tot de gebruikers niet correct zijn omgezet. De Belgische overheden hebben aan de Europese Commissie hun visie en argumenten doorgegeven met betrekking tot de juiste omzetting van de betrokken Europese bepalingen in het Belgisch recht.

De nettowinst van de onderneming wordt in ruime mate bepaald door een (Belgische en Duits) mechanisme van billijke vergoeding alsook door incentives die gebaseerd zijn op de tarifaire richtlijnen die in de Elektriciteitswet zijn vastgesteld voor de periode 2016-2019.

Het financiële resultaat van Elia wordt elk jaar enerzijds beïnvloed door de evolutie van de Belgische lineaire obligaties (OLO's op 10 jaar) en anderzijds door een specifiek mechanisme dat sinds 2016 is ingevoerd. Dit mechanisme behelst tegelijkertijd een incentive gekoppeld aan de voortgang van bouwwerkzaamheden voor de aanleg van grote projecten op het gebied van interconnectiecapaciteit (gericht op het bevorderen van de integratie van de Europese energiemarkten en systemen), en een corrigerende term die de afwijking weergeeft tussen de reële waarde van de OLO van het jaar en een referentiewaarde. Het financiële resultaat van Elia wordt ook beïnvloed door de verwezenlijking en/of de eventuele overschrijding van de efficiëntieverbeteringsfactoren, door de resultaten behaald met betrekking tot de uiteenlopende incentives die de regulator heeft vastgesteld alsook door de analyses van de verschillende budgetrubrieken uitgevoerd ex post door de federale regulator.

Op 3 december 2015 werden de tarieven en de mechanismen die bepalend zijn voor de rentabiliteit van Elia als transmissienetbeheerder in België goedgekeurd door de CREG voor een nieuwe tariefperiode van 4 jaar, die van toepassing is van 1 januari 2016 tot 31 december 2019.

In geval van afwijkingen tussen de geraamde kosten en de werkelijk gemaakte kosten (gedekt door de tarieven), neemt de CREG de finale beslissing of de gemaakte kosten al dan niet als onredelijk worden beschouwd. Deze beslissing kan leiden tot het verwerpen van de gemaakte kosten. Vandaar dat zij niet in aanmerking worden genomen bij het bepalen van de tarieven voor de volgende periode en zij dus geen algemene negatieve impact hebben.

Elia moet een nieuw tarifair voorstel ter goedkeuring voorleggen aan de CREG voor de periode 2020-2023, dat gebaseerd is op de tariefmethodologie 2020-2023 die de CREG in juni 2018 heeft opgesteld. Het uitwerken van dit tariefvoorstel zal verschillende maanden in beslag nemen en zal ten laatste eind 2019 uitmonden in de opmaak van de nieuwe transmissietarieven die van toepassing zullen zijn in de betrokken periode. Dit proces moet nauw worden opgevolgd zodat de netbeheerder over de inkomsten kan beschikken - dus ook de cashflow - die het nodig heeft om zijn uiteenlopende opdrachten te vervullen.

In de loop van 2019 zal ook de Belgische regulatoire aanpak ten aanzien van de investeringen van Elia in niet-gereguleerde activiteiten ook moeten worden verduidelijkt als Elia deze investeringen uitvoert en deze financiert met externe middelen.

Anderzijds hangt de omzet van Elia ook af van de hoeveelheid energie die via haar net wordt vervoerd en dus van de economische activiteit van haar klanten en de gemeenschap in het algemeen die de onderneming bedient. Haar omzet wordt ook bepaald door de snelle toename van de decentrale elektriciteitsproductie die rechtstreeks in de distributienetten wordt geïnjecteerd. Als gevolg van het effectieve verbruiksniveau van de industriële en huishoudelijke klanten kunnen de werkelijk vervoerde elektriciteitsvolumes afwijken van de ramingen op basis waarvan de regulator de tarieven voor de periode 2016-2019 heeft bepaald. Afhankelijk van de geldende regelgeving zal/zullen dit inkomstentekort en/of de extra kosten, zoals de behoefte aan bijkomende financiering, worden gecompenseerd door de tarieven van de volgende regulatoire periodes. Het effect op het elektriciteitsverbruik en de injectie vanuit de verschillende klantsegmenten, samen met de onzekerheid over de vooruitzichten met betrekking tot de economische activiteit bij de industriële klanten, vormen dus een risico voor de liquiditeitspositie van Elia.

De Elektriciteitswet heeft aan de transmissienetbeheerder recentelijk de opdracht toevertrouwd om een transmissienet te bouwen in de mariene wateren waarover België rechtsbevoegdheid heeft. De CREG heeft een regelgevend kader opgezet dat specifiek voor dit onderzees net van toepassing is.

Deze specifieke uitbreiding van het huidige regelgevende kader houdt in het bijzonder rekening met de reglementaire, contractuele en technische risico's gelinkt aan een dergelijke activiteit, in het bijzonder door een bijkomende billijke winstmarge toe te kennen voor de eigen middelen die de netbeheerder in dit offshore net zou investeren. De aanzienlijke toename van de energievolumes die vanuit de nieuwe offshore windparken worden verwacht zullen gepaard gaan met een aanzienlijke stijging van de heffing die wordt toegepast om de aankoopkosten van nieuwe groenstroomb certificaten te dekken. Er zal bijzondere aandacht worden geschonken aan de beheersing van de cashflow die uit deze situatie zal voortvloeien.

De inkomsten van Elia worden beïnvloed door de dividenden die Elia ontvangt van de ondernemingen waarin het een belang heeft, en in het bijzonder de dividenden van 50Hertz via Eurogrid International.

De door 50Hertz toegepaste tarieven worden gereguleerd door het Duitse federale reguleringsinstantie BNetzA (Bundesnetzagentur). De beslissingen en handelingen van het BNetzA in het huidige regelgevend kader hebben een aanzienlijke impact op 50Hertz.

Bovendien is het regelgevend kader waarin 50Hertz zijn activiteiten uitvoert onderworpen aan belangrijke Europese, nationale en regionale wetgeving en regelgeving. Hoewel 50Hertz zo goed mogelijk tracht te

anticiperen op de Europese wetgeving, kunnen nieuwe richtlijnen en verordeningen op Europees niveau of richtlijnen of verordeningen die op omzetting in nationale wetgeving wachten, hoe dan ook elementen van onzekerheid vormen.

De wetgeving en de richtlijnen inzake hernieuwbare energiebronnen kunnen ook een aanzienlijke impact hebben op de liquiditeitspositie van 50Hertz. Veranderingen in de wetgeving kunnen het huidige regulator en/of liquiditeitsrisico sterk beïnvloeden.

OP HET GEBIED VAN BEVOEGDHEIDSVERDELING

Wat de regelgeving en wetgeving betreft, bestaan er in België ook risico's met betrekking de bevoegdheidsverdeling tussen de Belgische federale en regionale entiteiten. Zo kunnen de tegenstrijdigheden tussen de verschillende regelgevingen, bijvoorbeeld wat de technische reglementen betreft, voor Elia de uitoefening van haar taken bemoeilijken. De evolutie in deze regelgeving en de wijzigingen die in de toekomst zullen worden aangebracht, kunnen eveneens een impact hebben op de aansprakelijkheid van de vennootschap bij een stroomonderbreking of, in het kader van een eventuele staatsvorming, op de bevoegdheidsverdeling tussen het federale en het regionale niveau, inclusief de bevoegdheid inzake de goedkeuring van de transmissietarieven.

8.2.2 Operationele risico's

ENERGIE-EVENWICHT

Ieder jaar trachten Elia en 50Hertz om aan een zo gunstig mogelijke prijs contracten af te sluiten zodat zij over de nodige reserves beschikken om in hun respectievelijke regelzones continu het evenwicht tussen productie en verbruik te behouden. Daartoe onderzoeken zij, zowel op nationaal als op Europees niveau, de mogelijkheden om het toenemende aandeel van productie-eenheden voor elektriciteit uit hernieuwbare bronnen met een variabel karakter in het elektrische systeem te integreren zonder het evenwicht op het net in het gedrang te brengen. De toename, ook op Europees niveau, van het aantal eenheden op basis van warmtekrachtkoppeling en hernieuwbare energie dat op de distributienetten wordt aangesloten, en de aansluiting van grote offshore windmolenparken brengen ook nieuwe uitdagingen met zich op het vlak van het operationele beheer van de netten en de verdere uitbouw van hun infrastructuur.

Een belangrijke ontwikkeling sinds 2014 is de negatieve evolutie van de Belgische nationale elektriciteitsproductie als gevolg van de sluiting en buitengebruikstelling van productie-eenheden. Dit resulteerde in een algemene daling van de beschikbare productiecapaciteit voor de Belgische verbruikers en de groeiende afhankelijkheid van de elektriciteit die vanuit de buitenlandse markten wordt ingevoerd. Als gevolg van deze gewijzigde omstandigheden op het vlak van de stroomvoorziening wordt een strategische elektriciteitsreserve voorzien. Deze reserve wordt aangelegd voor de winterperiode. Zij is opgebouwd uit productiecapaciteit die vooraf wordt vastgelegd, gereserveerd en buiten de elektriciteitsmarkt wordt gehouden en die de transmissienetbeheerder kan benutten indien de elektriciteitsbevoorrading ontoereikend is. De vele problemen rond het Belgische nucleaire productiepark de voorbije jaren illustreren de onzekerheden waarmee de stroomvoorziening te kampen heeft. Ook de daadwerkelijke beschikbaarheid en de lokalisatie van deze productie-eenheden interageren met de onderhouds- en/of investeringsprogramma's voor de 400 kV-netten, alsook de voorwaarden om toegang te hebben tot middelen die kunnen worden ingeschakeld om de nodige ondersteunende diensten voor de exploitatie van het net te leveren.

Het valt niet uit te sluiten dat er in de toekomst nog andere productie-eenheden definitief of gedeeltelijk zullen sluiten, wat zal blijven wegen op de moeilijke bevoorradingssituatie. Ook de onzekerheid over de beschikbaarheid van het Franse nucleaire park die alsmaar afneemt zou gepaard kunnen gaan met een mogelijke daling van de hoeveelheden elektriciteit die vanuit Frankrijk kunnen worden ingevoerd. Of het noodzakelijk blijft dat de strategische reserve en/ of andere mechanismen kunnen worden ingezet, blijft een belangrijk aandachtspunt tijdens de komende jaren.

In dit verband dient te worden vermeld dat de federale regering formele stappen heeft ondernomen die zouden kunnen uitmonden in de invoering van een capaciteitsvergoedingsmechanisme (CRM: capacity remuneration mechanism) om meer zekerheid te hebben wat de stroomvoorziening betreft. Elia volgt deze ontwikkelingen op de voet, vooral omdat onze onderneming zelf een sleutelrol zou kunnen spelen in de implementatie van dit mechanisme.

Bovendien zijn de veranderende tendensen in de injecties en de afnames en de versterking van de interconnectiecapaciteit tussen de lidstaten van de Unie afhankelijk van toelatingen en vergunningen die door lokale, regionale, nationale en internationale instanties moeten worden afgeleverd. Het tijdig verkrijgen van

deze vergunningen en goedkeuringen vormt een cruciale uitdaging voor het naleven van de uitvoeringstermijnen. Deze toelatingen en vergunningen kunnen daarenboven voor de bevoegde rechtbanken en gerechtshoven worden betwist.

Terwijl de volumes aan decentrale, variabele elektriciteitsproductie toenemen en de gecentraliseerde productiecapaciteit almaar blijft dalen, wordt Elia geconfronteerd met de veroudering van haar assets. Deze drie factoren maken het nog ingewikkelder om het energie-evenwicht te bewaren.

STROOMONDERBREKINGEN

De netten van Elia en 50Hertz behoren tot de meest betrouwbare in Europa. Toch kan wegens onvoorziene gebeurtenissen, zoals bijzondere weersomstandigheden, de goede werking van één of meerdere infrastructuurelementen onderbroken worden. In de meeste gevallen hebben deze gebeurtenissen geen impact op de stroombevoorrading van de verbruikers, omdat de netten die Elia en 50Hertz beheren een vermaasde structuur hebben. Hierdoor kunnen de aangesloten verbruikers langs verscheidene wegen worden bereikt. In extreme gevallen kan het elektrische systeem door een incident echter gedeeltelijk of volledig uitvallen (lokale of algemene black-out). Dergelijke onderbrekingen kunnen het gevolg zijn van natuurlijke fenomenen of onvoorziene gebeurtenissen, maar ook van operationele problemen in België of in het buitenland. De Elia groep houdt op geregelde tijdstippen crisisoefeningen om optimaal op deze situaties te kunnen inspelen. In geval van een aan Elia toe te schrijven fout beperken de algemene voorwaarden van de standaardcontracten de aansprakelijkheid van Elia en 50Hertz tot een redelijk niveau. Het verzekeringsbeleid beoogt de beperking van de financiële impact van deze risico's.

ELEKTRONISCH, INFORMATICA- EN TELECOMMUNICATIERISICO

De invoering en integratie van elektronische, informatica-, digitaliserings- en telecommunicatietechnologieën voor het operationeel beheer, de communicatie en het toezicht (zoals de slimme netten of smart grids) in de elektrische systemen heeft de aard van de elektrische systemen en infrastructuur, waarvan de netbeheerders, zoals Elia en 50Hertz, gebruik maken, gewijzigd.

Een falend telecommunicatienetwerk of falende ondersteunende informaticasystemen die worden gebruikt voor het beheer van het elektrische systeem en ook pogingen om de toegang tot onze IT-systemen of de data via verschillende kanalen te kraken, kan problemen veroorzaken op het gebied van de werking van het elektrische systeem. Elia neemt de nodige maatregelen om een back-up te organiseren van het informaticanetwerk en de bijbehorende informaticasystemen in de mate dat de technische en financiële mogelijkheden het toelaten. Elia heeft recovery-plannen opgesteld voor de meest kritieke IT-systemen en test deze geregeld uit. Het is evenwel onmogelijk om de eventualiteit van een defect aan de componenten van het telecommunicatienet en de informaticasystemen volledig uit te sluiten. Elia zal erop toezien om bij problemen met deze systemen de impact voor haar klanten maximaal te beperken.

MILIEURISICO

De resultaten van Elia kunnen worden beïnvloed door uitgaven die worden gedaan om aan de milieuwetgeving te voldoen. Hetzelfde geldt voor kosten die worden gemaakt voor de uitvoering van preventieve of remediërende maatregelen of om in te gaan op de vragen van derden. Het milieubeleid wordt uitgewerkt en op de voet gevolgd om deze risico's onder controle te houden. Aangepaste provisies worden aangelegd telkens als de aansprakelijkheid van Elia of 50Hertz met betrekking tot saneringskwesaties in het geding kan komen.

RISICO IN VERBAND MET DE VERGUNNINGEN

Zowel Elia als 50Hertz hebben als opdracht een elektriciteitsnet uit te bouwen dat aan de energiebehoeften van hun respectievelijke klanten voldoet, alsook aan de ontwikkeling van de energiesector in de richting van een meer decentrale productie, waardoor de netten moeten worden versterkt.

De elektriciteitsinfrastructuur moet dan ook versterkt of nieuw gebouwd worden en daarvoor zijn vergunningen nodig. Soms gaat het verkrijgen van vergunningen gepaard met een uitgebreide dialoog met omwonenden en met de overheden, waardoor de bouw van deze infrastructuur vertraging kan oplopen.

RISICO'S VERBONDEN AAN LEVERANCIERS VOOR INFRASTRUCTUURWERKEN

De doelstellingen van Elia zijn wat de infrastructuur betreft, zijn blootgesteld aan het toenemende risico van capaciteitsproblemen die verschillende belangrijke leveranciers kunnen treffen. Deze situatie vloeit voort uit het feit dat de vraag op de Europese markt voortdurend toeneemt terwijl het aanbod relatief stabiel blijft. Elia zal hiervoor op regelmatige tijdstippen anticiperende capaciteitsanalyses uitvoeren om een proactieve dialoog met haar leveranciers te voeren.

De moeilijke economische situatie op de Europese markt (zie ook Macro-Economische risico's) kan ook de financiële gezondheid van de leveranciers in het gedrang brengen waardoor deze niet meer kunnen voldoen aan hun contractuele verplichtingen. Bijgevolg kan de bouw van infrastructuur vertraging oplopen.

RISICO'S OP JURIDISCHE GESCHILLEN

De vennootschap voert haar activiteiten op zodanige wijze uit dat het risico op juridische geschillen tot een minimum wordt beperkt. Niettemin gebeurt het dat de vennootschap betrokken raakt in juridische geschillen. Indien nodig, worden hiervoor gepaste provisies aangelegd.

VEILIGHEID EN WELZIJN

De Elia groep beheert installaties die bij ongevallen of agressie van buitenaf lichamelijke schade kunnen veroorzaken aan mensen. Personen die in of in de buurt van installaties voor elektriciteitstransmissie werken, kunnen bij ongeval, fout of nalatigheid worden blootgesteld aan het risico van elektrocutie. De veiligheid en het welzijn van mensen (eigen personeelsleden of derden) vormen een dagelijkse prioriteit voor de directie, het management en het personeel van de Elia groep. Elia beschikt over een gezondheids- en veiligheidsbeleid, voert veiligheidsanalyses uit en promoot een veiligheidscultuur.

RISICO'S VERBONDEN AAN DE INTERNE CONTROLEMECHANISMEN

Elk intern proces beïnvloedt op zijn manier het bedrijfsresultaat. Het stelsel van meerjarentarieven vergroot de noodzaak om de globale efficiëntie van het bedrijf jaar na jaar nog te doen toenemen. Daarom wordt de doeltreffendheid van de interne processen geregeld gecontroleerd met behulp van prestatie-indicatoren en/of audits, om de gepaste controle ervan te garanderen. Dit aspect staat onder het toezicht van het auditcomité, dat de werkzaamheden van de dienst Interne Audit & Enterprise Risk Management aanstuurt en opvolgt.

TERREURDADEN OF SABOTAGE

Het elektriciteitsnet en zijn assets zijn geografisch wijd verspreid en kunnen potentieel gezien blootgesteld zijn aan terreurdaden of sabotage. Dergelijke gebeurtenissen kunnen de exploitatie van het net negatief beïnvloeden en kunnen defecten op het net veroorzaken of het net doen uitvallen. Netdefecten of systeemfouten kunnen op hun beurt een materieel omgekeerd effect hebben op de financiële situatie en de operationele resultaten.

8.2.3 Financiële risico's

De Groep is blootgesteld aan verschillende financiële risico's bij de uitoefening van de taken: het marktrisico (meer bepaald het interestrisico, het inflatierisico, het belastingrisico en een beperkt wisselkoersrisico), het liquiditeitsrisico, en het kredietrisico. De risico's waaraan de onderneming is blootgesteld, worden geïdentificeerd en geanalyseerd om de limieten en gepaste controles te bepalen, en toe te zien op de risico's en de naleving van deze limieten. Met dat doel voor ogen heeft de Groep de verantwoordelijkheden en specifieke procedures vastgelegd, in het bijzonder met betrekking tot de financiële instrumenten die moeten worden aangewend en de exploitatielimieten voor de beheersing van deze risico's. Deze procedures en de betrokken systemen worden geregeld herzien om elke wijziging op het gebied van de marktomstandigheden en de activiteiten van de Groep in aanmerking te nemen. De financiële impact van deze risico's is beperkt aangezien Elia en 50Hertz werken volgens het Belgische of Duitse regelgevend kader. Zie hoofdstuk 'Regelgevend kader' voor meer informatie.

Om hun investeringen te financieren en hun strategische doelstellingen op korte en op lange termijn te bereiken, doen Elia en 50Hertz een beroep op de kapitaalmarkten en deze worden sterk beïnvloed door de macro-economische tendensen.

In 2019 zullen de tendensen voornamelijk worden gekenmerkt door een strakker monetair beleid zowel in de Verenigde Staten als in de eurozone en door een mogelijke escalatie van de huidige geopolitieke spanningen in het kader van de handelsrelaties van verschillende landen met de Verenigde Staten. Wat de eurozone betreft, zou de groei kunnen blijven vertragen door de onzekerheid die er heerst als gevolg van de uitkomst wat de Brexit en/of Italië betreft. Deze macro-economische elementen kunnen tot uiting komen in de markten via een grote volatiliteit, wat een negatieve invloed zou kunnen uitoefenen op de groei van Elia en 50Hertz en op het nastreven van hun doelstellingen. Echter zijn er zowel bij Elia als bij Eurogrid GmbH (moederbedrijf van 50Hertz) kredietfaciliteiten beschikbaar om het risico voor financieringsmoeilijkheden op korte termijn te beperken.

Overigens maken Elia en Eurogrid GmbH het voorwerp uit van een rating van respectievelijk S&P en Moody's.

Eventuele specifieke maatregelen, in het kader van deze beoordelingen, zijn niet te voorzien en kunnen eventueel een impact hebben op de financiering.

Naar aanleiding van de Belgische wetgeving en regelgeving inzake decentrale of hernieuwbare productie, meer bepaald op basis van zonnepanelen en windturbines, hebben de federale en gewestregeringen de toekenning van 'groenestroomcertificaten' als financieel steunmechanisme voor hernieuwbare energie ingesteld. Elia is verplicht deze certificaten tegen een gegarandeerde minimumprijs te kopen. Dat houdt een liquiditeitsrisico in, omdat deze groenestroomcertificaten als call-opties zullen worden aangewend en het niet zeker is of ze zullen worden uitgeoefend. Elia kan bijgevolg onverwachts geconfronteerd worden met grote hoeveelheden groenestroomcertificaten die Elia dan verplicht moet kopen, hetgeen een risico voor de liquiditeitspositie van Elia inhoudt. Elia heeft de regulatoire mechanismen en de mechanismen voor de planning van de liquiditeiten ingevoerd waarmee het daaraan verbonden liquiditeitsrisico gedeeltelijk kan worden opgevangen.

Indien de regelgeving de afschaffing van bepaalde groenestroomcertificaten oplegt, dan zal Elia overgaan tot het hanteren van een gepaste toeslag ter compensatie van de gemaakte kosten. Elia heeft een beroep gedaan op de CREG om de tarieven aan te passen om eventuele tekorten te recupereren als gevolg van verschillen tussen de uitgaven verbonden aan de openbare dienstverplichtingen en de inkomsten uit de goedgekeurde toeslagen om deze uitgaven te dekken. In een poging om een sterke stijging van dit tarief te voorkomen, heeft de Waalse regering een wettelijke mogelijkheid gecreëerd en bevestigd waardoor Elia kan vragen om groenestroomcertificaten bij een goedgekeurde externe partij te plaatsen om zo het aantal op te kopen groenestroomcertificaten tijdelijk te beperken.

Wat de regionale openbare dienstverplichtingen betreft, blijft men door het onevenwicht op de groenestroomcertificatenmarkt in Wallonië vaak een beroep doen op de gegarandeerde minimumprijs en blijft de verkoop van groenestroomcertificatenmarkt aan Elia hoog. Het tarief voor openbare dienstverplichtingen voor de financiering van de steunmaatregelen voor hernieuwbare energie in Wallonië, dat werd voorzien om de kosten die worden gemaakt m.b.t. de verkoop van groenestroomcertificaten aan Elia te dekken, volstaat niet om de liquide middelen die Elia hiervoor nodig heeft te dekken. Eind 2018 werd opnieuw een bevrozing van de situatie voorgesteld om tegemoet te komen aan de behoefte aan liquide middelen op middellange termijn met betrekking tot de groenestroomcertificaten in Wallonië. Om over de nodige liquide middelen op middellange termijn te kunnen beschikken, werd op 13 september 2018 een nieuw ontwerpdecreet goedgekeurd in de Waalse regering. Dat moet de groenestroomcertificatenmarkt in Wallonië weer in evenwicht brengen tegen 2025 door het surplus van groenestroomcertificaten op de markt te elimineren. Daartoe zal er een bank worden ingeschakeld die de aankoop van de groenestroomcertificaten tegen de gewaarborgde minimumprijs kan helpen financieren. Het nieuwe decreet zal in 2019 van kracht worden.

Wat de federale openbare dienstverplichtingen betreft, nemen door de ingebruikstelling van de nieuwe offshore windparken de verkoop van groenestroomcertificaten aan Elia tegen de gegarandeerde minimumprijs en bijgevolg de cashstromen van de onderneming zeer sterk toe. Dat betekent ook dat Elia meer liquide middelen nodig heeft omwille van het tarief voor de openbare dienstverplichtingen voor de financiering van groenestroomcertificaten. Om de ondersteuning van de domeinconcessies die vanaf 1 juli 2018 worden afgerond, te verzekeren, werd er op 17 augustus 2018 een koninklijk besluit gepubliceerd dat het koninklijk besluit van 16 juli 2002 wijzigt en mechanismen invoert die de productie van hernieuwbare energie bevorderen. Een nieuw ontwerp van koninklijk besluit dat in eerste lezing door de federale ministerraad in oktober 2018 werd goedgekeurd, zal in 2019 worden goedgekeurd. Dit koninklijk besluit zal de berekeningswijze van dit tarief wijzigen om een systeem met voorschotten in te voeren zoals bepaald in het koninklijk besluit van 17 augustus 2018.

Zo ook is 50Hertz blootgesteld aan een liquiditeitsrisico omdat het verplicht is om elektriciteit op basis van hernieuwbare energiebronnen tegen een vaste prijs aan te kopen en weer te verkopen tegen prijzen die met de markt schommelen.

8.2.4 Omgevingsfactoren

MACRO-ECONOMISCHE RISICO'S

Sinds de zomer van 2018 is vooral in Europa de economische groei vertraagd. Dat was vooral te wijten aan de sterke daling van autoproductie in Duitsland, heeft te maken met de Brexit en het belastingbeleid in Italië en de handelsoorlog tussen de Verenigde Staten en China.

De voornaamste macro-economische risico's zijn gelinkt aan externe factoren die het gevolg zijn van de toegenomen geopolitieke spanningen, de mogelijke strakkere financiële handelsvoorwaarden wereldwijd die een hogere schuldenlast teweegbrengen, verstoringen die het gevolg zijn van toegenomen automatisering en

digitalisering en de toenemende druk door de strakkere marktvoorschriften en protectionistische maatregelen in de context van het toenemend nationalisme en populisme.

RISICO INZAKE HUMAN RESOURCES

Om onze strategische doelstellingen te realiseren en de verandering in heel de organisatie door te voeren, hebben we nood aan de expertise, het engagement en het empowerment van onze werknemers. Elia voert een actief branding- en rekruteringsbeleid. De onderneming streeft ernaar een adequaat expertise- en kennisniveau te handhaven in een gespannen arbeidsmarkt. Dit is een voortdurend risico wegens de hoge specialisatiegraad van haar activiteiten en de toegenomen complexiteit van de betrokken vakgebieden. Om de nieuwe en toekomstige risico's op te vangen, waaronder de digitalisering en demografische veranderingen heeft het department HR zich meer gefocust op het ontwikkelen van een flexibelere aanpak op het vlak van het loopbaanbeleid en het leiderschap alsook op de noden van de medewerkers tijdens alle fasen in de loopbaan, ook de overstapfase naar het pensioen, in overeenstemming met de nieuwe werkmodellen en organisatiestructuren.

IMAGORISICO

Zeer algemeen kunnen zich bepaalde omstandigheden voordoen die het imago van het bedrijf negatief kunnen beïnvloeden. Er zouden effectieve of vermeende vergissingen kunnen gebeuren op het vlak van de governance- of regulatoire voorschriften, die onze reputatie zouden kunnen schaden. Naast het zich voordoen van de risico's die hier aan bod zijn gekomen zouden nog tal van andere factoren onze exploitatielicentie kunnen beïnvloeden, ons vermogen om in nieuwe middelen en contracten te voorzien kunnen schaden en onze toegang tot de kapitaalmarkten kunnen beperken. Elia beschikt onder meer over een intern controlemechanisme om de overeenstemming met de regelgeving ook op het vlak van de vertrouwelijkheid van gegevens (GDPR) te garanderen. Het valt echter nooit uit te sluiten dat externe partijen onoordeelkundig omspringen met informatie waarover zij beschikken. Dit kan een effect hebben op de beurskoers van de onderneming.

OVERIGE

Elia is zich ervan bewust dat er nog andere risico's kunnen bestaan waarvan het bedrijf op dit moment nog geen kennis heeft. Sommige risico's kunnen vandaag verwaarloosbaar lijken, maar dit sluit niet uit dat ze in de toekomst belangrijker kunnen worden. De hier gehanteerde onderverdeling geeft geen enkele indicatie van de potentiële gevolgen van de opgesomde risico's.

8.3 Regelgevend kader in België

8.3.1 Federale wetgeving

De Elektriciteitswet vormt de algemene basis van het regelgevende kader en bevat de belangrijkste principes die van toepassing zijn op de activiteiten van Elia als beheerder van het transmissienet voor elektriciteit in België. Deze wet werd grondig gewijzigd op 8 januari 2012 door de omzetting op federaal niveau van het derde pakket van Europese richtlijnen. De nieuwe Elektriciteitswet die eruit voortvloeit:

- versterkt de scheiding tussen de transmissie-activiteiten en de productie-, distributie- en leveringsactiviteiten;
- bepaalt meer in detail de regels m.b.t. het beheer van en de toegang tot het transmissienet;
- herdefinieert de wettelijke opdracht van de transmissienetbeheerder, en breidt ze meer bepaald uit tot de offshore gebieden die binnen het rechtsgebied van België vallen; en
- verruimt de bevoegdheden van de regelgevende instantie, in het bijzonder voor het opstellen van methodes voor het bepalen van de transmissietarieven.

Verscheidene koninklijke besluiten en in het bijzonder het koninklijk besluit inzake het federaal technisch reglement verduidelijken het regelgevend kader dat toepasselijk is voor het beheer van het transmissienet. De beslissingen van de CREG (Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas) vullen deze bepalingen aan, wat resulteert in het regelgevende kader waarbinnen Elia zijn activiteiten uitoefent op federaal niveau.

8.3.2 Gewestelijke wetgeving

De drie Belgische gewesten zijn op hun respectieve grondgebieden verantwoordelijk voor de lokale transmissie van elektriciteit op netten met een spanning gelijk aan of lager dan 70 kV. De gewestelijke regulatoren hebben bevoegdheid over de niet-tarifaire luiken van de reglementering van het lokale transmissienet; de bepaling en de controle van de tarieven vallen onder de bevoegdheid van de federale overheid.

Het Vlaamse Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het Waalse Gewest hebben ook de bepalingen van het derde Europese pakket die hen aanbelangen in hun normatief kader omgezet. De gewestdecreten werden aangevuld met verscheidene andere voorschriften over verplichtingen als openbare dienstverlening, hernieuwbare energie en toelatingsprocedures voor leveranciers.

8.3.3 Regelgevende instanties

Zoals de EU-wetgeving het vereist, wordt de Belgische elektriciteitsmarkt door onafhankelijke regulatoren bewaakt en gecontroleerd.

FEDERALE REGULATOR

De CREG is de federale regelgevende instantie en zijn bevoegdheden ten aanzien van Elia zijn onder andere:

- het goedkeuren van de standaardvoorwaarden van de drie hoofdcontracten die door de Vennootschap op federaal niveau worden gebruikt: het verbindingcontract, het toegangscontract en het ARP-contract;
- het goedkeuren van het systeem voor capaciteitstoewijzing aan de grenzen tussen België en zijn buurlanden;
- het goedkeuren van de benoeming van de onafhankelijke leden van de raad van bestuur;
- het bepalen van de tariefmethodologie die de netbeheerder moet naleven bij de berekening van de verschillende tarieven die op de netgebruikers worden toegepast;
- het afleveren van een certificaat om zeker te zijn dat de netbeheerder wel degelijk de eigenaar is van de infrastructuur die hij beheert en voldoet aan de voorschriften inzake onafhankelijkheid ten opzichte van producenten en leveranciers.

GEWESTELIJKE REGULATOREN

De exploitatie van elektriciteitsnetten met een spanning gelijk aan of lager dan 70 kV valt onder de bevoegdheid van de respectieve gewestelijke regulatoren. Elk van hen kan van om het even welke beheerder (met inbegrip van Elia wanneer deze dergelijke spanningsnetten exploiteert) eisen om alle specifieke bepalingen van de gewestelijke voorschriften inzake elektriciteit na te leven, op straffe van administratieve boetes of andere sancties. De gewestelijke regulatoren hebben echter geen bevoegdheid over de bepaling van de elektriciteitstransmissietarieven. De tariefbepaling voor de elektriciteitsnetten die een transmissiefunctie hebben is uitsluitend een bevoegdheid van de CREG.

8.4 Tariefbepaling

Tariefregulering

Op 18 december 2014 werd door de CREG een besluit aangenomen tot vaststelling van de methoden voor het berekenen en vastleggen van de tarifaire voorwaarden voor de gebruikers van het elektriciteitsnet met een transmissiefunctie. Elia heeft deze methodologie gebruikt om haar tariefvoorstel 2016-2019 op 30 juni 2015 voor te stellen. Dit tariefvoorstel, aangepast aan de besprekingen tussen Elia en de CREG in de loop van het 2e semester van 2015, werd op 3 december 2015 goedgekeurd door de regulator.

Tariefreglementering van toepassing in België

Het grootste deel van de inkomsten van Elia als beheerder van netten met een transmissiefunctie (het transmissienet en de lokale en gewestelijke transmissienetten in België) is afkomstig van de gereguleerde tarieven die Elia aanrekent voor het gebruik van deze netten (tariefinkomsten) en die op voorhand door de CREG worden goedgekeurd. Op 1 januari 2008 trad een gereguleerd tariefmechanisme in werking, waarbij de goedgekeurde tarieven gelden voor periodes van vier jaar, behoudens uitzonderlijke omstandigheden. Het jaar 2017 was dus het tweede jaar van de derde vierjarige regulatoire periode.

Het tariefmechanisme is gebaseerd op de boekhouding volgens de Belgische boekhoudkundige regels (Be GAAP). De tarieven worden vastgesteld op basis van gebudgetteerde kosten, verminderd met een aantal niet-tarifaire opbrengsten. Deze kosten worden vervolgens gedeeld zowel op basis van een raming van de

elektriciteitsvolumes die van het net worden afgenomen en van het ter beschikking gestelde vermogen als, voor sommige kosten, op basis van de geraamde volumes in het net geïnjecteerde elektriciteit, overeenkomstig de bepalingen van de tariefmethodologie die door de CREG is opgesteld.

De in aanmerking genomen kosten omvatten de geraamde waarde van de toegestane billijke vergoeding van het geïnvesteerde kapitaal, een schatting van de aan Elia toegekende bedragen uit hoofde van prestatiegebonden incentives en de prognoses voor diverse kostencategorieën. Deze kosten zijn onderverdeeld in drie groepen: de beheerbare kosten, waarvoor Elia financieel wordt aangemoedigd de efficiëntie ervan te verbeteren; de niet-beheerbare kosten, die Elia niet kan beïnvloeden en waarvoor afwijkingen ten opzichte van het budget volledig worden toegerekend aan de totale opbrengsten van een toekomstige regulatoire periode; de beïnvloedbare kosten, waarvoor een gemengde regel geldt (zie verder Beheerbare en niet-beheerbare kosten en inkomsten en beïnvloedbare kosten).

BILLIJKE VERGOEDING

De billijke vergoeding is het rendement op het kapitaal dat in het net werd geïnvesteerd. Ze is gebaseerd op de gemiddelde jaarlijkse waarde van het gereguleerd actief (Regulated Asset Base - RAB), die jaarlijks wordt berekend, rekening houdend met nieuwe investeringen, bestemmingswijzigingen, afschrijvingen en wijzigingen van het bedrijfskapitaal.

In deze context wordt de billijke vergoeding berekend volgens een formule die een verschillend rendement toekent aan eigen vermogen dat 33 % van de RAB (deel A) vertegenwoordigt en aan eigen vermogen dat deze verhouding overschrijdt (partie B).

Deze formule is als volgt:

Billijke vergoeding = A + B met:

- A: $[33 \% \times \text{gemiddelde RAB in jaar } n \times ((\text{OLO } n) + (\text{bèta} \times \text{risicopremie})) \times \text{illiquiditeitspremie}]$ plus
- B: $[(S - 33 \%) \times \text{gemiddelde RAB} \times (\text{OLO } n + 70 \text{ basispunten})]$ waarbij:
- OLO n = de rentevoet van Belgische lineaire obligaties op 10 jaar, voor het betrokken jaar;
- S = geconsolideerd eigen vermogen/RAB, volgens de Belgische boekhoudnormen (BE GAAP);
- Beta (β) = moet worden berekend op basis van de dagprijzen van het aandeel Elia, vergeleken met de index BEL 20, gedurende een periode van 3 jaar. De waarde van Beta mag niet lager zijn dan 0,53;
- de risicopremie is vastgelegd op 3,5 %;
- de illiquiditeitspremie is vastgelegd op 1,10.

DEEL A

Het vergoedingspercentage (in %) zoals vastgesteld door de CREG voor het jaar 'n' is gelijk aan de som van de risicoloze rentevoet, dit wil zeggen de gemiddelde rente op het jaar n van Belgische lineaire obligaties op 10 jaar, en een premie voor het risico van de aandelenmarkt, gewogen door de toepasselijke bètafactor.

De referentieverhouding van 33 % wordt toegepast op de gemiddelde waarde van het gereguleerd actief (RAB) van Elia om het referentievermogen van Elia te berekenen.

Door deze evenredige verhouding stimuleert de CREG een verhouding tussen het eigen vermogen en het gereguleerd actief die zo dicht mogelijk bij 33 % ligt. Bijgevolg wordt deel B (dat van toepassing is op het deel van het referentievermogen dat 33 % van het gereguleerd actief overschrijdt) vergoed tegen een lager tarief.

DEEL B

Indien de effectieve verhouding van eigen vermogen van Elia hoger is dan de referentieverhouding, dan wordt het surplus vergoed tegen een percentage dat op de volgende manier wordt berekend: $[(\text{OLO } n + 70 \text{ basispunten})]$.

Bovendien kan de regulator, in overeenstemming met de elektriciteitswet, hogere rendementen vaststellen voor het geïnvesteerde kapitaal om projecten van nationaal of Europees belang te financieren (zie verder 'Andere incentives')

Niet-beheersbare elementen

Deze categorie van kosten en opbrengsten waarover Elia geen directe controle heeft, is niet onderworpen aan incentivemechanismen door de CREG en wordt volledig bestemd voor de berekening van de inkomsten die door de tarieven moeten worden gedekt. De tarieven worden vastgesteld op basis van de geraamde waarde van deze kosten en het verschil met de werkelijke waarden wordt ex post bestemd voor de berekening van de tarieven voor de volgende periode.

De belangrijkste niet-beheersbare kosten zijn afschrijvingen van onroerende goederen, nevendiensten (met uitzondering van kosten in verband met de reservering van nevendiensten, behalve 'black start', die als

'beïnvloedbare kosten' worden beschouwd), kosten in verband met door een overheidsinstantie opgelegde verplaatsingen van lijnen en belastingen. Ook financiële lasten waarvoor het embedded-debt principe van toepassing is zijn niet-beheersbaar. Bijgevolg zijn alle werkelijke en redelijke financieringskosten in verband met schuldfinanciering inbegrepen in de tarieven.

Sommige inkomsten zijn niet-beheersbaar, zoals bijvoorbeeld inkomsten uit grensoverschrijdende congestie of financiële inkomsten.

Beheersbare elementen

De kosten en opbrengsten waarover Elia directe controle heeft zijn onderworpen aan een incentivemechanisme, wat inhoudt dat Elia wordt aangezet om deze kosten te verminderen en deze opbrengsten te verhogen. Zo worden de inspanningen voor efficiëntie (en omgekeerd voor inefficiëntie) die Elia realiseert voor de helft verdeeld over de winst van Elia en de toekomstige tarieven.

Beïnvloedbare kosten

De kosten in verband met de reservering van nevendiensten, behalve 'black start', worden beschouwd als 'beïnvloedbare kosten', d.w.z. dat de winst van Elia gedeeltelijk wordt beïnvloed door de stijging of de vermindering van deze kosten, binnen bepaalde grenzen (-2 miljoen en +6 miljoen euro vóór belasting)

Andere incentives

- **Marktintegratie:** deze incentive bestaat uit drie luiken: (i) verbetering van de importcapaciteit van België en (ii) stijging van de sociale welvaart door regionale marktkoppeling. Deze twee componenten hebben een uitsluitend positief effect op het nettoresultaat, met een respectief maximum van 6 miljoen en 11 miljoen euro (vóór belasting). (iii) De winsten (dividenden en vermogenswinsten) die voortvloeien uit de financiële participatie van Elia in bepaalde ondernemingen en die bijdragen aan de marktintegratie (JAO, CORESO, HGRT, Enervalis) worden verdeeld onder Elia (60 %) en de toekomstige tarieven (40 %);
- **Investeringsprogramma:** deze incentive beoogt drie doelstellingen; (i) de verantwoording ex ante en ex post door Elia van de uitgaven voor elke investering (deze doelstelling draagt met een maximum van 2,5 miljoen euro bij aan de winst vóór belasting) (ii) de naleving van de geplande data voor de indienststelling van de projecten Stevin, Brabo, Alegro en van de 4e faseverschuivingstransformator (1 miljoen euro vóór belasting per project dat tijdig in dienst wordt gesteld). (iii) de uitvoering van een lijst van geselecteerde strategische projecten, vooral investeringen ter versterking van de Europese integratie ('mark-up incentive'). De mark-up wordt berekend als percentage op het totale werkelijk bestede bedrag waarbij de investeringsbedragen zijn geplafonneerd per jaar en per project en de incentive wordt berekend op basis van het werkelijk geïnvesteerde bedrag. De mark-up wordt toegepast op het volledige percentage wanneer het percentage van OLO lager dan of gelijk is aan 0,5 %. Deze wordt verminderd als het percentage van OLO hoger is dan 0,5 % en daalt tot 0 voor een percentage van OLO dat gelijk is aan of hoger is dan 2,16 %. Er dient te worden opgemerkt dat 10 % van de voor elk project verkregen mark-up moet worden terugbetaald indien het project niet binnen de gestelde termijn is voltooid of indien het project na de inbedrijfstelling niet voldoende beschikbaar is.
- **Netbeschikbaarheid:** Elia geniet van een incentive berekend in functie van de AIT (Average Interruption Time), gemeten op jaarbasis. Het toegekende bedrag is beperkt tot 2 miljoen euro (vóór belasting);
- **Innovatie:** De incentive wordt berekend in functie van het bedrag van de kosten voor het verkrijgen van innovatiesubsidies, met een maximumbedrag dat overeenkomt met 50 % van het subsidiebedrag of met 1 miljoen euro (vóór belasting);
- **Discretionaire incentive:** de CREG bepaalt elk jaar de doelstellingen die Elia moet bereiken in het kader van deze incentive. Deze hebben voornamelijk betrekking op de toepassing van projecten en mechanismen met het oog op het evenwicht vraag/aanbod op de elektriciteitsmarkt. Deze incentive draagt bij aan de winst voor een maximum van 2 miljoen euro (vóór belasting).

Afrekeningsmechanisme: afwijkingen van gebudgetteerde waarden

De werkelijke volumes vervoerde elektriciteit kunnen verschillen van de voorspelde volumes. Als de vervoerde volumes hoger (of lager) zijn dan de voorspelde, wordt de afwijking van de gebudgetteerde waarde geboekt op een overlopende rekening tijdens het jaar waarin ze zich voordoet en creëert ze een 'regulatoire schuld' (of 'regulatoire opbrengst') waarmee rekening zal worden gehouden tijdens de berekening van de tarieven van de volgende periode. Hetzelfde mechanisme is van toepassing op niet-beheersbare elementen.

Allocatie van kosten en opbrengsten tussen gereguleerde en niet-gereguleerde activiteiten

De tariefmethodologie voor 2016-2019 bevat een mechanisme voor de ontwikkeling van nieuwe activiteiten door Elia buiten het toepassingsgebied van de regulering in België en waarvan de kosten niet worden gedekt door de nettarieven in België. De methodologie voert een mechanisme in om te verzekeren dat de impact van financiële deelnemingen van Elia in andere vennootschappen die door de CREG niet worden beschouwd als deel van de RAB (zoals deelnemingen in gereguleerde of niet-gereguleerde activiteiten buiten België, zoals de deelneming in 50Hertz of EGI) neutraal is voor de Belgische netgebruikers.

9 ONDERZOEK EN ONTWIKKELING

Innovatie speelt een essentiële rol in een snel veranderend energielandschap, waarin we moeten evolueren naar een betrouwbaarder, meer betaalbaar en efficiënter energiesysteem. Het is immers de enige manier om de noodzakelijke veranderingen te begrijpen, erop in te spelen en ze snel door te voeren. We blijven innoveren in onze activiteiten zodat we de sector verder kunnen ontwikkelen, wat de samenleving nu en ook later ten goede zal komen.

Als we mogelijkheden ontdekken, onderzoeken en testen we die uitgebreid opdat Elia groep klaar zou zijn voor de volgende generatie geavanceerde technologieën. Als uit die tests blijkt dat de technologie in kwestie efficiënt is, gaat innovatief denken ook daadwerkelijk deel uitmaken van onze dagelijkse manier van werken. We blijven innovatieve technologieën integreren en de nieuwste ontwikkelingen in de energiesector volgen we op de voet. Ook dit zien we als een kans en we willen hierin een voortrekkersrol spelen. Er zijn binnen Elia groep verschillende initiatieven die innovatief denken aanmoedigen en belonen. Zo zorgen we ervoor dat onze medewerkers voorop blijven lopen op het vlak van nieuwe ontwikkelingen.

We bouwen aan een cultuur van innovatie en ondernemerschap om de energietransitie te versnellen. We werken aan een ecosysteem waarin we de nodige instrumenten en werkwijzen kunnen ontwikkelen voor een energiesysteem met meer digitale technologie, decentrale productie en hernieuwbare energie.

Onze ambities

- **Uitblinken in het beheer van assets**
De integratie van hernieuwbare energie en de versterking van interconnecties vergt meer van onze infrastructuur. Door nieuwe technologieën in te voeren, kan Elia groep het gebruik van haar assets op verschillende manieren verbeteren. Zo kunnen we de capaciteit versterken en de efficiëntie en betrouwbaarheid bevorderen.
- **Het elektriciteitsnet van morgen ontwikkelen en beheren**
Elia groep stemt de uitbreiding en de versterking van het net af op de noden van de samenleving. We moeten rekening houden met het stijgende percentage hernieuwbare energie en de geleidelijke decentralisering van de productie.
- **Een voortrekkersrol blijven spelen in het domein van de marktfacilitering**
Elia groep ontwerpt een efficiënte en transparante elektriciteitsmarkt om een vlotte overgang naar een duurzame, betaalbare en geïntegreerde Europese markt te garanderen. Om dit te realiseren, werkt Elia groep samen met verschillende stakeholders zodat de markt zich kan aanpassen aan de groeiende noden aan flexibiliteit op de balanceringsmarkt.
- **Open innovatie via samenwerking**
In een wereld waarin kennis wijdverspreid is, zet Elia groep resoluut in op open innovatie. Het volstaat immers niet om te vertrouwen op onze eigen ideeën en expertise om onze technologie te verbeteren. Processen en ontwikkelingen van andere bedrijven, zoals start-ups, kunnen een waardevolle bijdrage leveren aan de ontwikkeling van onze infrastructuur

Voor meer informatie, zie website Elia : <http://www.elia.be>

10 BIJKANTOREN

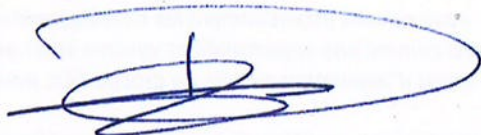
De onderneming heeft geen bijkantoren in België of in het buitenland.

11 JAARREKENING

Zie bijlage.

12 VERSLAG VAN HET COLLEGE VAN COMMISSARISSEN

Zie bijlage.

D. OFFERGELD
LID RAAD VAN BESTUUR

B. GUSTIN
VOORZITTER RAAD VAN BESTUUR

